Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 47 — 1976 m. LAPKRIČIO – NOVEMBER 24 d. — CANADA – MONTREAL – (Established 1941)

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Joe Clark, P.C. lyderis

KONSERVATORIAI PERSIORGANIZAVO

Quebec'o Progresyviųjų Konservatorių Asociacijos pirmininku tapo išrinktas Roch LaSalle. Jean Yves Lortie pralaimėjo. Partijos lyderis Joe Clark palaikė R. LaSalle, o pralaimėjusįjį - Claude Wagner. Šia proga Montrealyje Queen Elizabeth hotelyje įvyko banketas, kur kiekvienas asmuo susimokėjo po 125 dol. už įėjimą.

ITALIJOS KOMUNISTŲ SKILIMAS

Italijos komunistų partijos centro komitete labai aštriai pasisklaidė nuomonės dėl vidaus politikos.

Partijos pirmininkas Luigi Longo reikalauja aštresnės linijos santykiuose su krašto vyriausybe. Partijos sekretorius Enrico Berlinguer laikosi nuoširdžioj kooperacijoj su krikšč. demokratų vyriausybe krašte.

Longo įrodinėja, kad komunistų partija turėtų turėti savo liniją nepriklausomai nuo vyriausybės, Kooperavimas su vyriausybe mažinąs komunistų įtaką liaudies masėse.

KINIJOS ATOMINIAI BANDYMAI

Branduolinio sprogdinimo pasėka- milžiniškas radioaktyvus debesys, keliauja, vėjo varomas iš Kinijos.

Jis praėjo virš Washington'o, Šiaurės Karolinos ir Louisianos. Kiniečiai, ne taip, kaip JAV ar Sov. Sąjunga, sprogdinimus vykdo virš žemės.

Dalis debesio radijacijos siekė centralinę Britų Kolumbijos dalį Kanadoje.

Taršos ir Aplinkos Kontrolės Sekcija Vancouver'yje pasiuntė protesto telegramą kiniečių ambasadai Ottawoje.

Specialistai tvirtina, kad to debesies radijacijos pavojus yra nedidelis, nebent lietus ar sniegas perneštų didesnius radijacinės medžiagos kiekius į žemę.

NE TAM TIKSLUI IŠLEISTA

Australijos miestas Darwin, ciklono sunaikintas 1974 m., kad galėtų atsistatyti, buvo sušelptas 8,5 mil. dolerių suma. Ją suaukojo įvairūs žmonės ir organizacijos iš viso pasaulio.

Dabar, tačiau, Darwin miesto meras E. Stack praneša, kad nors ir skaudu, bet tokia yra tiesa: kai kurie nukentėjusieji sukę, davę neteisingus vardus, kad išgautų pinigų, nors jiems jų nelabai reikėję. Didelė dalis prašvilpė pinigus lažybose, arba pragėrė.

Toks, galima sakyti, neteisingas išeikvojimas žmonių geraširdiškumo, dabar pasidarė politinių diskusijų tema Australijoje. Tikrinama, kaip pagalbos pinigai buvo naudojami.

RAMIAI IR ATSARGIAI— PRADEDAMA APSIRAMINTI

Biznio įmonių viršininkai po netikėto PQ laimėjimo, laikosi ramiai. Pasikarščiavęs Seagrams & Co direktorius Charles Bronfman, kurio nuosavybėje yra ir Montreal Expos beisbolo komanda, pagrąsino, kad viską iškelsiąs iš provincijos, jei laimėsianti PQ. Bet po rinkimų- apsigalvojo, ir pasilieka Quebec'e, tikėdamasis, kad provincija liks Kanadoje.

Paskutinio apklausinėjimo duomenys rodo, kad jau tik 11% pasisako už nepriklausomą Quebec'ą. Prieš savaitę tokių buvo 18 %.

BENDRUOMENYBĖS

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos 36-as suvažiavimas Chicagoje, lapkričio 13 d. buvo labai sėkmingas, dalyvavo 155.

Suvažiavimą atidarė pirm. dr. K. Bobelis, jam vadovaudamas, pakaitomis su vicepirmininkais: T. Blinstrubu, P. Dargiu, J. Valaičiu, dr. K. Šidlausku, dr. V. Simaičiu.

Sekretoriavo A. Pakalniškis, St. Mankus, M. Pranevičius. Rezolucijų komisiją sudarė: E. Mikužienė, T. Blinstrubas, V. Yucius, dr. K. Šidlauskas, dr. V. Šimaitis, kun. A. Stašys, J. Talandis.

Buvo gauta daugiau sveikinimų negu pernai žodžiu, raštu ir telegramomis iš įvairių asmenų, organizacijų, latvių visuomenės.

Altos pirm. dr. K. Bobelis savo pranešime pažymėjo, kad praėjusiais veiklos metais buvo pasiekti laimėjimai dviejuose veiklos etapuose: užsitikrinta, kad JAV nepripažins Lietuvos inkorporacijos ir išryškinta, kad Helsinkio susitarimai nepakeitė JAV nusistatymo Lietuvos atžvilgiu. To pasiekta labai ryškiais prez. Ford'o pareiškimais ir kongreso rezolucijomis.

Dabar esame trečiame mūsų veiklos etape- pasiruošime Belgrado konferencijai, kur turės būti išryškinti Sov. Sąjungos nusikaltimai, laužant Helsinkio konferencijos nuostatus, pagrindines žmogaus teises. Alta siekė, kad būtų tam reikalui įsteigta speciali Washingtono komisija. Veikiant lietuviams ir kitiems pavergtiesiems, kongresas sudarė tokią komisiją, tik Valstybės departamentas jos veiklą kliudo.

Tolimesni Altos veiklos etapai: formuoti Lietuvai palankią pasaulio opiniją, spausti, kad būtų laikomasi tautų laisvo apsisprendimo dėsnio ir siekti Lietuvos nepriklausomybės.

Dr. K. Bobelis šioje savo kadencijoje tris kartus pasimatė su prezidentu. Etninių grupių aktyvizdoje, dr. Bobelis prezidentui pareiškė nepasitikėjimą Kissingerio politika.

Alta veikė Brazinskų reikalu. Remdami organizacijų veiklą, Altos vadovybės žmonės dalyvavo seimuose, suvažiavimuose, palaikė ryšius su kitomis pavergtomis tautomis.

Iždininkas J. Skorubskas pranešė, kad per metus buvo pajamų 53,187 dol., išlaidų 43, 905 dol. Dabar iždo netoli 41,000 dol.

Kun. dr. J. Prunskis pranešė, kad Altos biuletenial leidžiami kas dvi savaitės, ar pagal reikalą, dažniau. "Lithuania" knygutės išleista antra laida 30,000 egz., atsakinėjama į amerikiečių spaudoje pasireiškiančius netikslumus, rašomi laiškai redakcijoms, palaikomi ryšiai su amerikonų laikraštininkais, skaitomos paskaitos kitataučiams.

Dr. J. Genys, Altos atstovas Washingtone, painformavo apie labai aktyvią Bendro Amerikiečių Pabaltiečių komiteto veiklą. Posėdžiai daromi kas savaitė, lankomi kongreso nariai ir valdžios įstaigos. Dr. Genys išrinktas etninių grupių konferencijos pirmininku, dr. K. Šidlauskas tos institucijos teisių komiteto pirmininku.

Kun. A. Stašys atkreipė dėmesį, jog K. Bobelis pranešimo pabaigoje verkė, kad reikia kovoti lietuvius su lietuviu. Skatino stiprinti jo pastangas, siekti vienybės.

Altos tarybą dabar sudarys:

kat. feder.: dr. K. Bobelis ir kun A. Stašys; socialdem.: J. Skorubskas ir dr. J. Valaitis; tautin.: T. Blinstrubas ir P. Bučas; sandaros- dr. K. Šidlauskas, T. Kuzienė; SLA- P. Dargis, LRKSA- dr. V. Šimaitis; kat. mot.- E. Vilimaitė; vyčių- A. Pakalniškis; LAS- E. Smilgys; vilniečių- J. Pakalka; studentų- O. Baršketytė; respublikonų- J. Talandis ir dr. J. Genys, Altos atst. Washingtone.

Be šių valdybos narių į tarybą įeina: kat. fed. S. Kuprys, prof. J. Stukas, E. Paurazienė, adv. P. Žumbakis; social d.: M. Gudelis, M. Pranevičius, A. Pužauskas, J. Valaitis; tautin.: inž. E. Bartkus, O. Biežienė, Pr. Kašiuba, A. Laikūnas; sandaros: A. Devenienė, Gr. Lazauskas A. Andriulionis, dr. V. Dargis J. Kapačinskas; SLA- E. Mikužiūtė; LRKSA- prel. J. Baltusevičius, V. Yucius; kat. moterų- J. Rotsko, M. Srupšienė; Vyčių- A. M. Kassel, I. Sankus; LAS- K. Dirkis, V. Jokubaitis; vilniečių- J. Lekas ir A. Stankus; studentų- D. Antanelytė ir V. Zagarskas; respublikonų- K. Oksas.

Į iždo globėjus paskirti šie tarybos nariai; kat. fed.- inž. V. Naudžius, taut.- V. Abraitis, socialdem.- St. Briedis, sandaros- A. Čaplikas.

Klausimų ir sumanymų metu valdybos sudarytos komisijos vardu J. Talandis padarė pranešimą apie sumanymą Altai įgyti Chicagoje nuosavą būstinę-namus. Suvažiavimas vienbalsiai sumanymą priėmė ir pavedė valdybai vykdyti.

Rezolucijos

Suvažiavimas priėmė rezolucijas:

sveikinami Lietuvos diplomatinės ir konsularinės tarnybos nariai; veiklos sričių pasidalinimas yra būtinas, sveikinamos tos organizacijos, kurios to laikosi; dėkojama už sveikinimus ir aukas; sveikinamas Vilkas; dėkojama spaudai, radijui, televizijai už paramą Altai ir už įsijungimą į Lietuvos laisvinimo reikalus; džiaugiamasi, kad jau 12 centrinių organizacijų darniai dirba Alte- kviečiamos kitos įsijungti.

Suvažiavimas pritarė Altos vedamai politikai, ypač reiškė dėkingumą pirm. dr. K. Bobeliui ir informacijos vadovui už pasišventimą, ir visuomenei už paramą.

Sveikinamas prez. Fordas, dėkojama už pareiškimą apie Lietuvos inkorporavimo nepripažinimą. Sveikinamas naujasis prez. Carter'is, prašant dėti pastangas laisvinant pavergtą Lietuvą. Dėkojama Kongresui už rezolucijas.

Atvykęs Amerikos Balso red. J. Blekaitis surinko suvažiavimo medžiagą.

• KLB Ottawos apylinkė išsirinko naują valdybą. Pirmininku tapo inž. L. Giriūnas, iždo.- R. Arlinskaitė, sekr. Ald. Šimonelienė, parengimams K. Satkevičius ir jaunimo reikalams- R. O. Šiūlytė. Taipgi įsipareigojo valdybai talkininkauti inž. J. V. Danys ir V. Radžius.

• VIENYBĖS laikraščio 90 metų sukakties minėjimas įvyksta lapkričio 27 d. vakare, Hotel Biltmore, New Yorke.

— • —

LAIKRAŠTIS LAUKIA JŪSŲ !

NL Bendrovės Valdyba yra nutarusi laikraštį siuntinėti tik už $5.00 pirmuosius po užsisakymo metus, t. y. naujiems skaitytojams.

SOVIETŲ BREŽNEVAS JUGOSLAVIJOJE

Brežnevas lankėsi Jugoslavijoje, stengdamasis įrodyti, kad jam nerūpi Jugoslavijos teritorija, bet labai rūpi geri santykiai, ypač Tito sveikatai menkėjant.

IMIGRANTO SŪNUS MERAS

Jack Volrick, 48 m., išrinktas 33-ju Vancouver'io miesto meru, laimėjęs prieš 7 kitus kandidatus.

J. Volrick yra imigranto, kasyklų darbininko sūnus. Nemažai balsų gavo iš imigrantų balsuotojų.

• J. Adomaitis iš Chicagos, 72 m. amžiaus, laimėjo loterijoje milijoną dolerių!

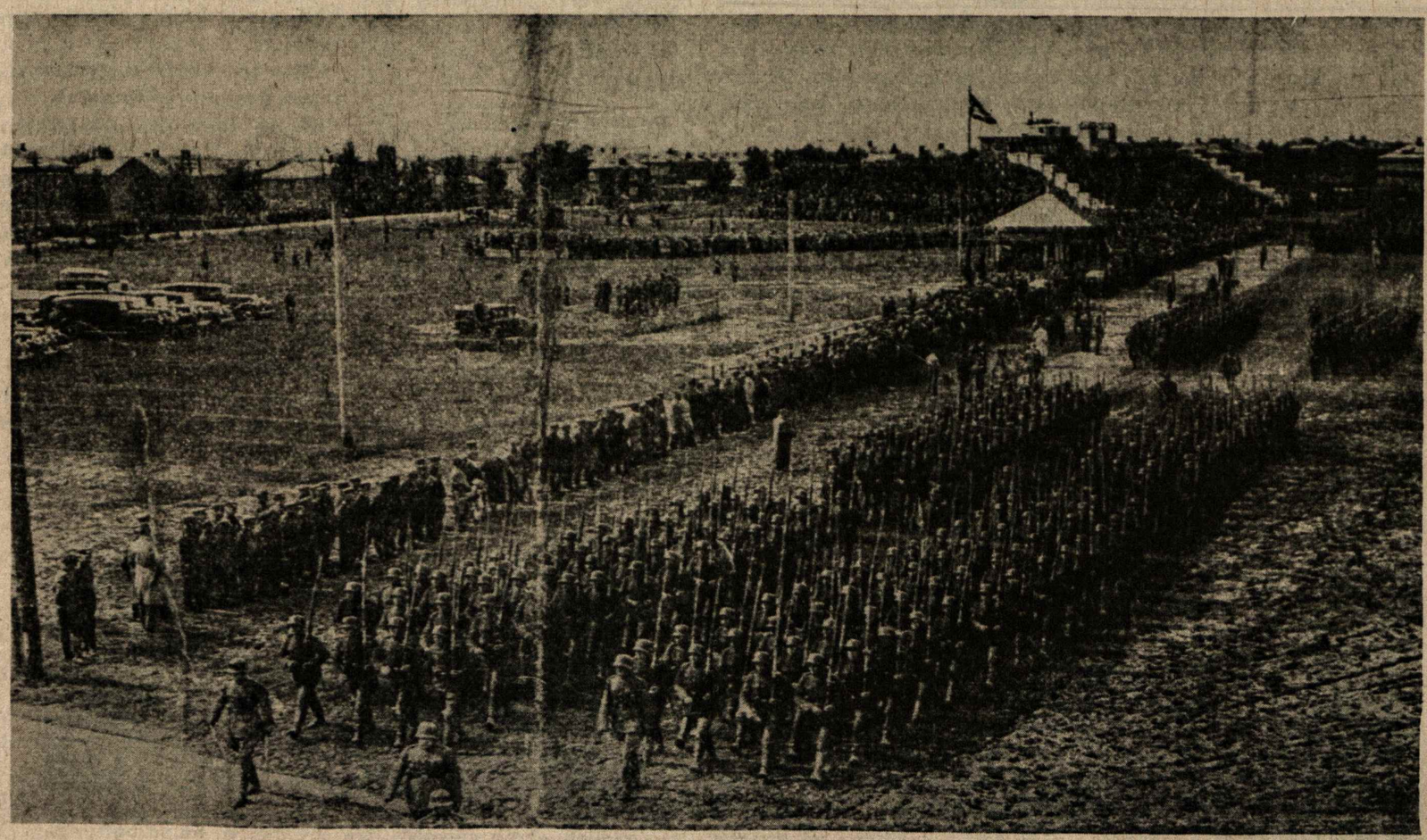

Laisvosios Lietuvos kariuomenės paradas Kaune, Petro Vileišio aikštėje

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS – NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje – $9.50, visur kitur – $ 10.00. Rėmėjo prenumerata nuo $ 15.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir redaktorius F. Pr. Paukštaitis
Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE, QUE. H8P 1C4
Tel. (514) 366-6220

BENDRADARBIŲ IR KORESPONDENTŲ SPAUSDINAMOS MINTYS NEBŪTINAI ATITINKA REDAKCIJOS NUOMONEI. RANKRAŠČIAI TRUMPINAMI IR TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA, GRĄŽINAMI TIK IŠ ANKSTO SUSITARUS. UŽ SKELBIMŲ TURINĮ REDAKCIJA IR LEIDYKLA NEATSAKO.

Į talką Kanados Lietuvių Fondui!

Kanados Lietuvių Fondas, jausdamas, kad ateityje jo laukia dar didesni uždaviniai, kreipiasi ir kviečia visus Kanados lietuvius savo duosnumu ir rūpesčiu į pagalbą Fondo pajėgumo kėlimui. Fondas yra sukurtas vėlesniosios kartos pastangomis, tikimės, kad ir šis kreipimasis ateiti į talką ypač savo palikimais, bus išgirstas ir realiai paremtas.

Narių įnašai ir surinktos aukos savo artimųjų ir pažįstamų įamžinimui sudarė tą rimtą pagrindą, kuriuo galima džiaugtis ir paremti reikalingus finansinės paramos. Šiuo metu Fonde yra virš 150.000 dol., iš kurių susidaro palūkanų apie 10.000 dol. Kanados gi lietuviai, jau gražiai ekonomiškai susitvarkę, aprūpinę savo šeimas, reikia manyti turės gerų progų ir norų padėti ir bendriems lietuviškiems reikalams. Kanados lietuvių ekonominis pajėgumas leidžia tikėtis ir talkos ir paramos, telkiant finansus tiek dabartiniai, tiek ir ateitiniai.

Visiems yra gili padėka už kiekvieną dolerį ar šimtinę, bet kartu mes kreipiamės į visus Kanados lietuvius, kad ir toliau nepamirštumėte Fondo ir savo testamentiniais palikimais, kiek paliksite tiek, bet palikite. Nepalikite svetimiesiems. Jūsų pinigai taip reikalingi lietuviškiems bendriems reikalams. Daugumas mūsų yra išaugę ir išsimokslinę Lietuvoje, tai būtų tikrai džiugu ir teisinga laukti, kad mes savo palikimais prisidėtume prie Kanados Lietuvių Fondo augimo ir jo stiprinimo. Pradžia jau yra graži. Tai yra T. A. Kojelaičių net 100.000 dol. palikimas, B. Paužos ir J. Miniausko palikimai. Jie sakyte sako, kad palikimų gali būti ir daugiau. Reikia gerų norų ir pasiryžimo apsispręsti. Iš Fondo laukiama kaskart didėjanti finansinė parama, o įnašai ateityje gali mažėti. Laikas nelaukia, laikas bėga.

Mes kreipiamės į visus lietuvius talkon padėti didinti Kanados Lietuvių Fondą palikimais. Patys neužmirškite ir paraginkite savo draugus ir pažįstamus užrašyti bent dalį bendriems lietuviškiems reikalams.

Kiek paliksite tiek, bet palikite, prašome.

Tais reikalais dėl informacijos galima kreiptis į palikimus tvarkantį Fondo valdybos vice-pirmininką V. Ignaitį adresu: 7 Prentice Court, Weston /Toronto/, Ont. M9P 1N2, tel: 242-4689.

Kanados Lietuvių Fondo
Valdyba

PANORAMA

MASKVOS IR ROMOS IMPERIJOS

Rytų Europa ir "status quo"

Dar ne taip senai praeityje maskoliai gyrėsi pasistatę trečiąją Romą – Maskvą. Dabar po Jaltos-Teherano-Helsinkio sutarčių ir nutarimų gali pasigirti/kaip ir romėnai savo laiku/ Europos padalinimu į dvi dalis: Rytų ir Vakarų.

Kas yra keista, kad Maskvos imperijos sienos, skiriančios Europą į dvi dalis, beveik taškas taškan sutampa su Romos imperijos sienomis jos galybės aukštumoje. Jos ėjo Dunojaus-Reino vieškeliu ir atitiko "Status quo" nustatytam po antrojo pasaulinio karo /pažvelkime į II-ro š. po Kr. Romos imperijos sienas Europoje/ su labai mažomis išimtimis.

Garsieji Romos "limes"

Kad apsaugojus savo sienas nuo "germanų" puolimų, romėnai tarp Dunojaus ir Reino statė įtvirtinimus apie 555 km. ilgio, kurie iš pradžių /II-me š. po Kr./ susidėjo iš aukštos tvoros su stebėjimo bokštais už jų. Vėliau, užkariavus getus /gotus arba jotvingius, rom. vadinamą Dacią, t.y. dabartinę Rumuniją/, jų sienos prasitęsė iki Juodosios /tada vad. Rusų/ jūros ir tvora buvo sutvirtinta giliu grioviu bei pylimu /ž. replika/. Stebėjimo bokštai tapo kartu lyg ir pilaitėmis, sutvirtintomis akmenų ir plytų pastatais. Taigi, limes buvo sutvirtinimų sistema, naudojama romėnų laikais.

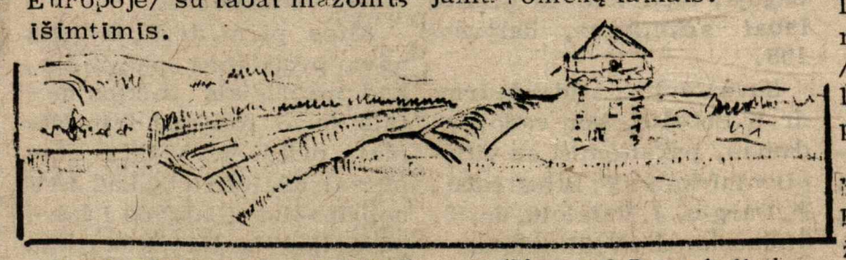

RECONSTRUCTION OF LIMES (D'apres O.Paret: le Mythe des cites lacustres. Dans "Les Civilisations de e'Europe Ancienne)

Nauja "germanų siena" (limes)

Kaip rašo The New York Times, Maskvos parėdymu Rytų Vokietija baiga įrengti apie 2/3 vakarinės užtvaros – tvoros. Jos ilgis nuo Baltijos jūros iki Čekoslovakijos sienos turėsiąs apie 900 mylių. Amerikos ir V. Vokietijos ekspertų apskaičiavimu, vienas km. tokių sutvirtinimų atseisiąs apie 415.000 dolerių.

Tai jau ketvirtas šių sutvirtinimų patobulinimas. Prisimename, kaip 1940-1 m. maskoliai, įsiveržę į Vokietiją, pasienyje statė stebėjimo bokštus su išakėto žemės ploto ruožu ir bunkerių sistema pirmoje nuo sienos zonoje /apie 10 km./. Tie bunkeriai ir stebėjimo bokštai daugumai maskolių tapo kapinynu, nes neapsaugojo nuo kulkosvaidžių ar "feurwerffen" ugnies.

Dabartinė R. Vokietijos siena /tarsi Berlyno siena/ yra žymiai patobulinta visokiais sutvirtinimais, kas lengva pastebėti iš vieno US II th Armored Cavalry Regiment pastatyto stebėjimo punkto, iš kur ši siena yra "visible in all its forbidding details" /matoma visame savo nuogume/.

Romos sutvirtinimų sistemos pavyzdžiu

Tai yra Romos imperijos sutvirtinimų pamėgdžiojimas – replika. Kaip pas juos, taip ir čia, apie 10 yardų nuo rubežiaus, pastebima apie 12 pėdų spygliuotų vielų tvora, siekianti 9 pėdas virš žemės paviršiaus ir 3 pėdas pakastas po žeme. Ji yra pritvirtinta prie cementinių, užminuotų stulpų taip, kad patraukus vielą ar paspaudus migtuką /tolima kontrole, kaip TV/, minos sprogsta.

Toliau už tvoros randasi 5 pėdų gylio griovys, siekiąs iki 15 pėdų pločio. Jis turėtų apsaugoti norinčius pabėgti sunkvežimiais, traktoriais ar kitomis priemonėmis. Toliau už griovio seka ariamos-akėjamos purios žemės /ar iškirsto miško/ plotas, log lengvai būtų pastebimi pėdsakai ar vėžės.

Dar toliau į Rytus pastebimas dvieilis cementinių blokų kelias, kuriuo pravažiuoja džipais ar motociklais ginkluoti pasienio sargais. Retkarčiais praeina sargų grupės. Šis kelias yra lygiagrečiai su tvora ir purenamo lauko plotu.

Visas šių sutvirtinimų plotas yra saugojamas iš stebėjimo bokštų, pastatytų iš cementinių cilindrų su platforma ir durimis kulkosvaidžiams jų viršuje.

Žuvo Roma, žus ir Maskvos Imperija...

Kaip Romos imperijos neapsaugojo sutvirtinimų sistema, kaip Prancūzijos neapsaugojo Maginot linija, taip bus ir Maskvai: juk lėktuvams tai nesudaro kliūčių /plg. Japonijos įvykį/. Roma laikė legijonus kariuomenės ir tai jai daug kainavo, pradėjo braškėti ekonomiškai ir politiniai, kol pagaliau buvo mūsų genčių /vanduolių, gerulių ir t.t./ nukariauta. Maskva laiko 20 divizijų R. Vokietijoje, 4 Lenkijoje, 4 Čekoslovakijoje ir 2 Vengrijoje. Nežinia, kiek jų randasi Pabaltijo kraštuose: Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Jos ten yra ne dėl neprklausomybės, autonomijos ar tų kraštų vienybės užtikrinimo, kaip sako prez. Fordas. Priešingai, jei jų ten nebūtų, šie kraštai jau senai būtų laisvi ir neprklausomi.

Nei lenkai, nei ukrainai, nei kiti slavai /jau neskaitant net ir slavų/ netiki, kad jie visuomet bus dominuojami, valdomi iš Maskvos. Jie sukils vieną dieną, jei tik pasikeis politiniai vėjai Amerikoje ar Kinijoje. Taip ir žlugs Maskvos imperija, kaip kad žlugo Romos /neliks jos "nei sluhi, nei duhi"/.

J.J.B.

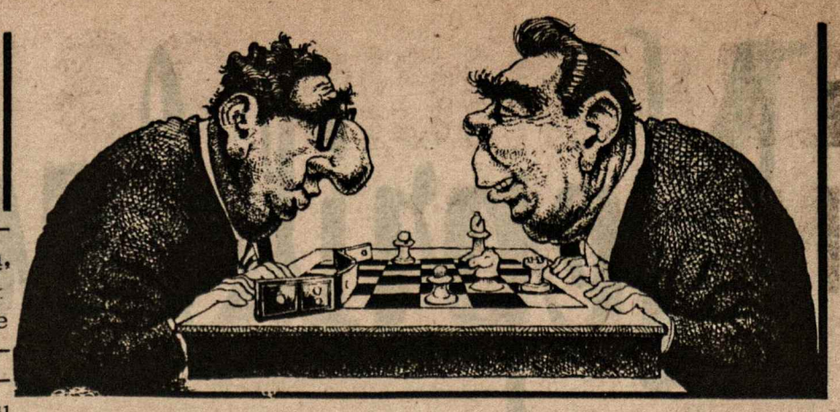

HITLERIO – STALINO IPĖDINIAI: Kaip Ribentropas su Molotovu, taip ir šie nustato "status quo" Europoje.

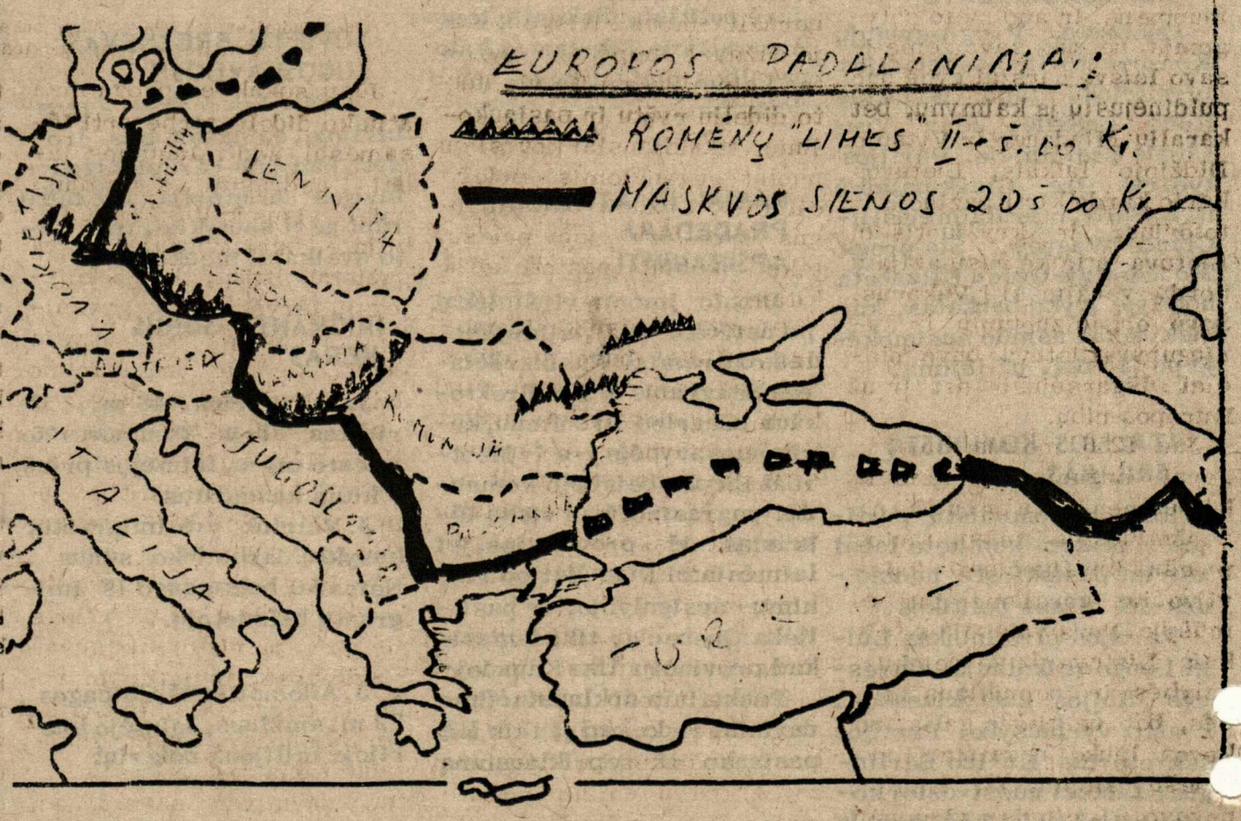

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

GERB. REDAKCIJA

Nežinodamas ką daryti, kur kreiptis ir ką kaltinti, rašau Jums. Tur būt nėra paslaptis, kad mes, lietuviai, esame labai nepopuliarūs Montrealyje. Ne tik ne populiarūs, bet visiškai nežinomi maždaug 99% montrealiečių ne lietuviškos kilmės. Mano žmona, kuri yra ne lietuvė, jau keletą kartų buvo klausta savo bendradarbių, dirbančių toje pačioje įstaigoje, kokios kilmės yra jos pavardė. Jai atsakius, kad jos pavardė yra lietuviška, sekantis klausimas buvo, ar aš esu juodaodis! Atrodo, kad daugelis Montrealio piliečių galvoja, kad Lietuva randasi kažkokiame Afrikos kampelyje. Būtų galima pasijuokti, jei nebūtų pikta ir net skaudu. Aš pats turiu dažnai įrodinėti žmonėms, net europiečiams pav. italams, prancūzams, su kuriais jau beveik 20 metų dirbu, kad aš esu ne vokietis, ne ukrainietis, ne lenkas ir rusas, bet lietuvis. Niekas negirdėjo tokios tautybės. Dieve mano, argi mes esame tokie bespalviai, be jokio charakterio, kad mes nieku neišsiskiriam nuo kitų tautybių. Vienas kanadietis prancūzas lanko Aušros Vartų bažnyčia jau apie 20 metų ir visą laiką galvojo, kad jis aina į "eglise ukrainniene". Aišku, turėjau vėl didelę problemą jam išaiškinti, kad lietuviai nieko bendro su ukrainiečiais neturi, kad mes esame ne slavai ir ne germanai, bet baltai! Ir tas žmogus su pusėtinu išsilavinimu, o ką gi kalbėti apie eilinį pilietį, su 6-to skyriaus išsilavinimu. Atrodo, kad mums, lietuviams, reikia stipraus "Public Relations" skyriaus. Vietoje skirstytis į partijas, pažiūras, užsidarant siauruose rateliuose, turime daugiau išeiti į kanadišką visuomenę. Mūsų jaunimas turėtų daugiau domėtis profesijomis, kurios padėtų išgarsinti mūsų tautą, kaip pav. žurnalizmas, dailė, teisė ir pan. Lietuviai, gerai žinantieji prancūzų ir anglų kalbas, turi rašyti straipsnius į kanadiškus laikraščius lietuviškom temom. Atrodo, kad mes neturime užtenkamai knygų anglų ir prancūzų kalbomis apie lietuvius ir Lietuvą. O gal tos knygos nepakankamai įdomios ir populiarios. Mums gal būt reikia lietuviško Sherlock Holmes ir Arsene Lupin, supažindinti kanadiečius su Lietuva. Aišku, filmos apie Lietuvą ir lietuvius irgi puikus dalykas, bet daug kainuoja jas susukti ir turi turėti didelį pasisekimą, kad išvis apsimokėtų. Bet aš tikiuosi, kad mūsų tarpe turi atsirasti bent vienas asmuo su tikrai "karšta" ideja, kuri mus ištrauktų iš dabartinių tamsybių.

Su pagarba A. Budreika
Montreal, P.Q.

KOKIA GYVYBĖ MARSE?

Penki Amerikos vyriausybės erdvių mokslininkai, neoficialiai praneša, kad Vikingo roboto aparatų perduoti tyrinėjimų daviniai iš Marso rodo, kad planetoje egzistuoja kažkas, kas valgo ir kvėpuoja.

Gamtoje yra tik viena vieta, kur toks procesas vyksta, tai gyvoji celė. Tie Marso mikro-organizmai, tačiau, stebina mokslininkus, nes neranda jokių organiškų medžiagų jiems sunykus, kaip kad atsitinka su gyvybe žemėje.

Marso mikro-organizmai, pravedus eksperimentus visiškoje tamsoje, pasirodo, valgo ir ilsisi reguliariu ritmu, kuris analogiškas Marso dienai ir nakčiai. Virškinimo metu jie taip pat pagamina oksigeną, panašiai kaip kai kurie žemės organizmai, tik dar didesniame kiekyje.

Kai kurie mokslininkai yra skeptiški, tvirtindami, kad minimi reiškiniai yra tik cheminės reakcijos. Dauguma, tačiau, įsitikinę priešingai, nors dar neišsiaiškino, kur dingsta sunykusių organizmų liekanos. Visi gi gyvybės įrodymo eksperimentai tiekia pozityvius davinius.

Vienas mokslininkų mano, kad tie mikro- organizmai gali būti panašūs į buvusius ant žemės prieš bilijoną metų. Galimas dalykas, kad jie dabar pergyveną savo evoliuciją.

Tyrinėjimo aparatai pritaikyti perduoti žinias ir vaizdus planetos peizažo ir mikro-organizmų.

Vėjai švilpia Marso paviršiumi 100 mylių į valandą stiprumu, sukeldami dulkių debesis. Jame yra mažiau vandens, negu sausiausiose žemės vietose. Žudantys ultravioletiniai spindulai nuolat liečia planetos paviršių.

Vikingo kameros Marso nakties metu nedirba. Galimas dalykas, lyg fantazijos knygose, egzistuoja ir kitoki sutvėrimai, kurie atgyja naktį.

/iš anglų k. paruošė bn/.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

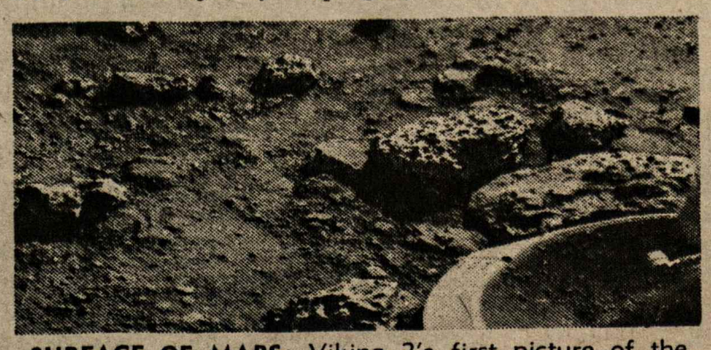

SURFACE OF MARS: Viking 2's first picture of the planet, where scientists now say they've found baffling evidence of life, was taken last September 3.

LAPKRIČIO 23 MININT

"Didžiuosius tautos įvykius minime, kad nepamirštume jų lemiamos tautai reikšmės ir, kad juos mineaami, stiprintume savo dvasią"...

Kalpas Uoginius

Lapkričio mėnesį minime Lietuvos kariuomenę, jos praeitį, atsteigimą ir kovas dėl laisvės ir nepriklausomybės. Šalia Vasario 16-os tai yra viena svarbiausiųjų nepriklausomos Lietuvos gyvenimo datų -Lietuvos kariuomenės šventė.

Prieš 58-rius metus, lapkričio 23-čią dieną Vilniuje buvo paskelbtas pirmas įsakymas kariuomenei, tada "Apsaugos Ministerijai įsakymas". Tas įsakymas yra pirmas Lietuvos kariuomenės atsteigimo dokumentas ir ši diena yra laikoma Lietuvos kariuomenės atsteigimo diena. Savosios kariuomenės atsteigimas Lietuvos atgimimo istorijoje yra vienas svarbiausiųjų įvykių, nes be savosios kariuomenės Lietuva nebūtų atsikūrusi, nebūtume turėję nepriklausomos Lietuvos valstybės, kurią ir šiandiena Jungtinės Amerikos Valstybės ir kitos šalys tebepripažįsta.

Lapkričio 23 dieną prisimename mūsų kariuomenę, žiloje senovėje ir nepriklausomybės kovose atliktus žygius ir laimėjimus. Istorija mums liudija, jog nuo tada, kai mūsų /lietuvių/ tauta apsigyveno Baltijos pajūryje ir Nemuno baseino srityje, ji, dar atskirų kunigaikščių valdoma, turėjo galingą kariuomenę ir ano meto sąlygomis ne tik savo žemę ir savo laisvę narsiai gynė nuo puldinėjusių ją kaimynų, bet karalių Mindaugo ir Vytauto Didžiojo laikais, Lietuvos kario kardo kirtį pažinojo ir totorius, ir kryžiuotis ir Lietuva atlaikė rusų azijatų hordų veržimąsi į Vakarus. Savo organizuotumu ir karingumu Lietuva buvo plačiai išgarsėjusi net ir už Europos ribų.

Jau 1236 metais gausi ir gerai organizuota lietuvių kariuomenė sutriuškino nuožmiuosius mūsų tautos priešus kryžiuočius ir kalavijuočius garsiame Durbės mūšyje. Nors vėlesniais laikais Lietuva buvo netekusi valybės ir nepriklausomybės, bet ne ginklo galia, ne kovos lauke nugalėta. Ilgai priešų slopinama, Lietuva nežuvo. Lietuvis visuomet siekė laisvės. Negalėdamas kovoti ginklu, kovojo plunksna. Žadino tautinę sąmonę, mokėbei ragino jaunąją kartą kovoti su pavergėju...

Po Pirmojo Pasaulinio karo Rusijoje įsiliepsnojus revoliucijai, buvusioje caro kariuomenėje tautiniai susipratę lietuviai karininkai ir kareiviai, negalėdami grįžti organizuotai ir ginkluoti, kargais - negalais grįžo tėvynėn pavieniui, beginkliai ir čia, Vilniuje, rado jau Lietuvos Tarybą slaptai pradėjusią beatsikuriančios Lietuvos kariuomenės organizacinį -paruošiamąjį darbą vykdant/registravo savanorius/.

1918 m. lapkričio pradžioje susidarė pirmoji Lietuvos vyriausybė, kuriai, dėl tuomet susidariusių aplinkybių, priešui kraštan besibraunant, teko skubiai persiorganizuoti -iš sostinės Vilniaus persikelti į Kauną. Čia, iš laikinosios sostinės, jau 1919 m. pradžioje sušuko į tautą: - "Vyrai, Tėvynė pavojuje. Kas tik pajėgia valdyti ginklą, nelaukdami nei valandos, stokite krašto apsaugon tėvynės ginti"... Šūkis pataikė į tautos širdį. Kaip srauni upė pavasarį, visais keliais ir keleliais į kariuomenės organizavimo punktus gausiai pasruvo kaimo vyrai, mokyklų suolus palikę jaunuoliai, miesto darbininkai ir įstaigų tarnautojai... Sausio 16 d. Kaune jau buvo užregistruota apie 3000 vyrų - savanorių stoję į kariuomenę ir jie visi su dideliu ryžtu rykiavosi į organizuojamus dalinius ir tuojau veržėsi į frontą.

Pirmųjų mūsų karių-savanorių kariuomenės dalinių kūrimosi sąlygos buvo labai sunkios. Nebuvo aprangos, nebuvo ginklų, susisiekimo priemonių bei pinigų... Todėl ir organizavimasis užsitęsė per visus 1919 metus, nes besiorganizuojant ir besimokant, teko ir su ginklu rankoje kovoti su priešu.

Nors dar ir mažai buvo apmokytas Lietuvos karys-savanoris, tačiau jis žinojo už ką jis kariauja, jo moralė buvo labai aukšta, todėl karo lauke priešui jis buvo labai pavojingas. Lietuvos karys-savanoris nepriklausomybės kovose parodė didelę drąsą, sumanumą ir ištvermę. Greta iš Rusijos grįžusio prityrusio kariautojo lygiavosi ir niekada ginklo rankose neturėjęs bernelis-moksleivis, o greta jo dažnai klumpėtas ir vyžotas kaimo vyras. Jis vis dėlto didelių ryžtu ir pasiaukojimu atkakliausiai kovėsi su nuolat augančiomis priešo eilėmis. Dažnai, dar nebaigus kovos su vienu priešu, teko skubiai pastoti kelią kitam.

Pirmieji mūsų kariuomenės daliniai buvo sukomplektuoti vien iš savanorių, kuriems vadovavo karininkai taip pat savanoriai/dar mobilizacija nebuvo paskelbta/. Vėliau oficialiai, specialiu įstatymu visi savanoriai buvo pavadinti kūrėjais-savanoriais.

Nuo Gardino ligi Baltijos jūros, nuo Dauguvos ligi Vokietijos, liejosi jų, kūrėjų-savanorių kraujas, kuriuo buvo apšlakstyta Lietuvos žemė, o jų amžino poilsio vietos buvo atžymėtos pilkais cementiniais kryželiais. Vėliau jų pridygo beveik kiekvienoje žymesnėje mūso krašto vietovėje, kur tik vyko kautynės. Kūrėjai-savanoriai ėmėsi ginklo ir narsiai kovėsi ne nuotykių, garbės ar turto ieškodami. Vienintelis jų kovų žygiuose kelrodis buvo jiems Tėvynės ir tautos laisvės ideja ir jų širdyse įstrigęs šauksmas: "Tėvynė pavojuje"...

Nutilus frontuose kovoms ir kraštui pradėjus ramų kūrybos ir pažangos gyvenimą, praretėjusias kūrėjų-savanorių gretas nuolat papildydavo jaunų vyrų būriai, pašaukti ruoštis tėvynės gynymo darbams. Geriau ginkluoti ir aprūpinti, jie nuolat mokėsi ir ruošėsi ginti savo kraštą, Jų darbo ir tikslų kelrodžiu buvo kūrėjų - savanorių palikti pavyzdžiai ir sukurtos tradicijos.

Gyvendama taikos metą, mūsų kariuomenė turėjo daugiau laiko ir švietimo reikalams. Šalia elementarinių rašto ir skaitymo žinių mūsų kareivėliai dar buvo mokomi krašto istorijos, geografijos ir kitų bendro lavinimosi dalykų, o taip pat kai ko ir iš specialybės.

Mūsų kariuomenė buvo patriotizmo ir pareigingumo mokykla.

Lietuviai savo kariuomenę visada mylėjo. Tik prisiminkime tas žmonių minias Kauno laisvės alėjoje ar kituose miestuose, nudžiugusiais veidais ir meile širdyje, valandų-valandas stovėjusias-lydėjusias darnioje rikiuotėje iš manevrų grįžtančius ar šiaip kada žygiavusius kariūnus ar kitų dalinių karius. Kiek gėlių mūsų kareivėliams būdavo išbarstoma po kojų... Todėl ir žiauraus okupanto smūgiai buvo nutaikyti ir smogti šauniąjai mūsų kariuomenei išblaškyti, mūsų tautos žiedui-pasididžiavimui jaunąjai aukštuosius karo mokslus baigusiai, karininkijai likviduoti.

Ir taip jau 36-ąjį kartą minime mūsų kariuomenės šventę, išsiblaškę po platųjį pasaulį, už brangiosios tėvynės ribų, po svetimu dangumi. Neretai mums tenka išgirsti priešiškus apie mus atsiliepimus ir nusikaltėlių mūsų tarpe ieškojimą. Žemėje idealo nėra. Nereikia abejoti, kad neapsiėjo be klaidų ir mūsų kariuomenės vadovybė. Legendarinio Pūnios karžygių didvyriškumo, tiesa, nebuvo parodyta. Tačiau net ir tuo atveju mūsų tėvynę ištikusios tragedijos nebūtų buvę išvengta. Paskutiniame Pasauliniame gaisre žuvo daugelis valstybių net ir tokių, kurių kultūra, ginklo galia ir ekonominė gerovė mus neretai žavėjo ir mes sau tai pavyzdžių statėme.

Malonu, kad Čikagos ramovėnai ir šiemet lapkričio 23-čią Lietuvos kariuomenės atkūrimo dieną paminėjo atitinkamomis viešomis apeigomis. Per eilę metų šis minėjimas virto gražiausia mūsų tautine tradicija. Iškilmingas mūsų visų tautos laisvės kovotojų, žuvusiųjų ar nepaprasta narsa ir sumanumu fronto kautynėse pasižymėjusių Vyčio Kryžiaus Ordino Kavalierių, kūrėjų-savanorių, karo invalidų ir visų kitų laisvės kovotojų viešas prisiminimas-pagerbimas yra ryškus įrodymas, jog Lietuvos laisvės kovotojų dvasia mūsų širdyse tebėra gyva.

Karo kuomenės atkūrimo šventė yra mūsų vieningumo ir besąlyginio tautinio susipratimo simbolis. Šios šventės minėjimas turėtų paskatinti visus lietuvius eiti tautos didvyrių tautai pramintais heroizmo keliais ir drąsiai kovoti dėl tautos gyvastingumo išlaikymo, dėl tautos laisvės ir nepriklausomybės.

Vienybėje mūsų galybė.

/kp/

ONA INDRELIENĖ

Pagerbimas

/Onos Indrelienės 75 m. amžiaus sukakties pagerbime, lapkričio 7 d. Toronte, M. Vasiliauskienės pasakytas žodis/

Jūsų sukakties proga man atiteko didelė garbė tarti išsamesnį žodį. Jaučiuos labai nedrąsiai atsistojusi prieš visus kalbėti apie Jubiliatę, kurią visi taip gerai pažįsta. Bijau, kad nepajėgsiu išryškinti jos gyvenimo niuansų, neišsakysiu visko, ko šio susibūrimo dalyviai norėtų, gal nesugebėsiu išreikšti tos pagarbos ir meilės, kurią jai jaučiame. Tikiuosi, kad kiti sveikintojai užpildys manas spragas.

Ir kas Toronte nepažįsta ponios Indrelienės? Mes matome ją visur - ir suvažiavimuose, ir parengimuose, ir parapijose, ir Lietuvių Namuose. Ji visur ir visada tokia pat miela ir visada prisideda savo darbu. Jos galvojimu, visi darbai vienodi; ar dideli, ar maži. Visus juos reikia atlikti. Netikiu, kad jos žodyne būtų toks mažas žodelis, kaip "ne", nes ji jo niekada nevartoja. Tankiau girdime jos: "vaikeli, juk reikia padaryti"...

Taip, mes ją pažįstame. O iš tikrųjų, kaip mažai apie ją, kaipo asmenį žinome. Pati patyriau, pradėjusi ieškoti jos gyvenimo ryškesnių faktų. Enciklopedijoje vos keletas eilučių, net mergautinė pavardė nepaminėta. Ir teatleidžia man ponia Indrelienė, jeigu aš jos gyvenimo faktuose paklaidžiosiu.

Šios šventės kaltininkė gimė Janulionių šeimoje Rygos mieste. Pirmojo karo audros nubloškė šeimą į Rusiją. Mokėsi Voroneže ir jei neklystu, viena iš jos mokytojų buvo Sofija Čiurlionienė. 1918 m. grįžo į Lietuvą, į motinos tėviškę Virbališkius. Sunkūs buvo Lietuvoje metai ne vien tik materialiai, bet ir Vilniuje paskelbta laisvė darbuvo reikalinga apginti krauju. Jau suprasdama ką reiškia sava laisvė, septyniolikmetė Onutė su entuziazmu įsitraukė į agitacinį darbą už savąją lietuvišką valdžią ir lydėjo savanorius į karą prieš bolševikus, lenkus ir bermontininkus. Pokario metai nebuvo lengvesni. Visko trūko, viską reikėjo pradėti iš naujo.

Trūkstant mokytojų, jai teko mokytojauti Vabalninkų valsčiaus Buožių kaime. Gyveno pas ūkininką, kurio sekly-čioje buvo įsikūrusi ir to kaimo mokyklėlė. Maitinosi pakiemiais ir dirbo be užmokesčio, nes ūkininkai buvo labai neturtingi. Su įgimtu entuziazmu ir visa širdimi ji mokė vaikus pirmųjų raidžių, žaidimų, dainų. Kalėdoms suruošė pirmąjį pasirodymą, kur, prie popierinukais papuoštos eglutės, jos paruošti vaikai deklamavo, dainavo ir žaidė. Visas kaimas buvo labai patenkintas savo mokytoja ir pavasarį, atsisveikinant už jos pastangas ir visą darbą, atsilygino grūdais, bulvėmis, obuoliais, audiniais ir pan. Net dviem vežimais vežėsi visą turtą namo. Po kelių metų mokytojavimo persikėlė į Kupiškį ir dirbo valsčiaus raštinėje.

Ištekėjo už Jono Indrelės. Jauna šeima bandė kurtis Kaune, bet nesisekė ir 1929 metais su sunkia širdimi atsisveikino su Lietuva ir išvažiavo į Kanadą. Galvojo už kelių metų grįžti atgal. Bet, pačios p-ios Indrelienės žodžiais kalbant, "labai nusivylėm patyrę, kad svajotas po kelerių metų grįžimas į tėviškės namus, nebus taip lengvai ir greit įmanomas. Teko susigyventi su esama padėtimi ir pradėti kurtis abejingam ateities gyvenimui. Paliktos tėvynės ilgesys skatino mus burtis į savas organizacijas ir parapijas, kad bendrai žengiant svetimos padangės keliais, nepasimestumėme ir nenutoltume vieni nuo kitų.

Man prisimena skaityti dr. Juozo Girniaus "Tauta ir tautinė ištikimybė" knygoje žodžiai: -"Vieniems gimtojo krašto palikimas lieka tragiškas įvykis, kiti jį laiko "pasisekusiu" žygiu. Vienus su gimtuoju kraštu susieja ilgesys, antri džiaugiasi svetur geriau radę. Krašto palikimas išbando, kiek iš tiesų jį mylėjome. Savame krašte visi tariasi patriotais, bet svetur tuojau pasirodo, kam patriotizmas buvo esminis dalykas ir kam tik išviršinė apranga. Savęs paties niekada negalima palikti, bet iš drabužio galima išsirengti".

Nuo pat pirmųjų dienų Kanadoje p. Indrelienė įsitraukė į lietuvišką veiklą, nepaisant labai sunkių gyvenimo sąlygų. Po kelerių metų Toronte įsikūrė SLA -Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 236 kuopa, kurios valdyboje ji visą laiką dalyvauja. Tos kuopos iniciatyva buvo įsteigta ir pirmoji lietuviška mokyklėlė, kuri subūrė arti 30 vaikų. Pamokos vyko du kartus į savaitę vakarais. Mokytojavo pati p. Indrelienė, tiesiog iš darbo važiuodama į mokyklą. Vadovėlius gaudavo iš Lietuvos užsienio lietuviams remti Draugijos, Mokė vaikus ne tik skaityti ir rašyti, bet ir paruošdavo vaidinimus bei pasirodymus Motinos Dienos, šv. Kalėdų bei Vasario 16 progomis.

Sunkiais depresijos metais šalia veiklos organizacijose, parapijoje, mokytojavimo, auginimo dukrelės Birutės, p. Indrelienė labai domėjosi Lietuvoje vykstančiu visuomeniniu ir kultūriniu gyvenimu. Palaikė glaudžius ryšius, buvo gerai informuota ir džiaugėsi jaunos valstybės laimėjimais.

Nelemtai padangę užtemdė juodi debesys - Torontą pasiekė žinios apie Nepriklausomybės netekimą. Vėlesnės žinios apie suėmimus trėmimus į Sibirą kėlė didelio rūpesčio. Tuo metu kai kurie Kanados lietuviai, grįžę iš Lietuvos, pasakojo susirinkusiems salėn tautiečiams, kad bolševikai, išveždami tūkstančius į Sibirą, valo Lietuvą nuo buožių, kraugerių, darbininkų išnaudotojų ir liaudies priešų. P. Indrelienė, besiklausydama, pasiplėtino ir neiškentusi garsiai sušuko "Netiesa".

Ir tikėjimas į tą netiesą po antrojo pasaulinio karo subūrė Toronte moteris į pašalpinę organizaciją "Dalna" padėti pabėgėliams Vokietijoje. Viena iš pradininkių buvo ir p. Indrelienė. Ir kaip malonu buvo gauti gražiai dainiečių supakuotus siuntinius Vokietijos stovyklose.

Tas pats tikėjimas į tą netiesą plačiai atvėrė ir jos namų duris dideliai ateivių bangai. Ir kas gali užmiršti 202 St. Clarens? To namo šilumą ir globą pirmiausia pajuto pirmosios kregždės - merginos, atvykusios namų ruošos darbams. Ieškojome patarimų, motiniškos meilės ir, paprasčiausiai, pavalgyti, kaip pas mamą. Iš laiko perspektyvos žiūrint, kokios laimingos buvome, kad atvykusios į svetimą kraštą, radome p. Indreles, p. Mokus, p. Yokubynus, p. Dervinius ir daug, daug kitų, kurie padėjo mums žengti pirmuosius žingsnius, parodė tiek daug kantrybės ir supratimo. Prisimenu gerai, kai pildydama anketas šeimos atsikvietimui, paklausiau, ar nebūtų geresni rezultatai, jei kai kur prasilenkčiau su teisybe. Gavau labai tiesų atsakymą: "Vaikeli, rašyk teisybę, čia laisvas kraštas ir tau nieko neatsitiks". Pirmoji demokratijos pamoka. Net ir lipant karjeros laiptais ištarnaičių į siuvėjas, gerai kad buvo 202 st. Clarens, kur su didele kantrybe mokėmės, kaip įverti siūlą į mašiną.

Merginų bangą sekė miško darbų prievolę atlikę jaunuoliai, vėliau ir šeimos. Šeimoms buvo reikalingos darbo ir butų garantijos. Kiek daug garantijų buvo duota 202 St. Clarens rodo faktas, kad net Emigracijos Departmentas susidomėjo to namo dydžiu. Visi, kas tik prašė, gavo jame laikiną globą, patarimą dėl įsikūrimo, darbo, bet labiausiai pajuto nuoširdumą, supratimą ir pasilėgtų namų atmosferą.

Suvažiavus pabėgėliams, Toronte prasidėjo gyvas visuomeninis kultūrinis veikimas: kūrėsi Lietuvių Bendruomenė, Kanados lietuvių moterų Bendruomenė, Lietuvių Namai, Tautos Fondas, choras "Varpas", skautų organizacijs ir t.t. Ponia Indrelienė visur dalyvavo, talkininkavo tų organizacijų kūrime ir jų tolimesnėje veikloje. Ir dabar po 30 su viršum metų nenuilstanti ponia

(Nukelta į 5 psl.)

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Iš

Albinas Baranauskas

RUDENYS IR PAVASARIAI arba UŽPLYNIŲ PULTINEVIČIUS NAMIE IR SVETUR

II-oji dalis

Sekančiais sekmadieniais tai, galima sakyti, įėjo į paprotį. Rokas Kukis atvykdavo nenusiteikęs, irzlus, net piktas. Vietoje pasisveikinimo sakydavo: "Na?". Į valgį pradžioje nė nepažvelgdavo. Atsisėsdavo vis toje pačioje vietoje: jei seklyčioje, tai ant minkštasuolio galo pas langą, jei priešinėje - ant trumpo, raudono suoliuko kampe, prie spintos, ir susiraukęs žiūrėdavo laukan į ant kalno stovinčias liepas arba į ties kiemu praplaukiančius debesius. Šeimininkas dažniausia nesmagiai jausdavosi ir pats, iš rūpesčių dėl avino ir dėl to, kas dėjosi visame krašte. Kartais jiedu šitaip išsėdėdavo kone valandą. Galiausiai, ar tai vienas, ar antras truputėlį krustelėdavo, atsikosėdavo ir tardavo nuo ilgo tylėjimo sutirštėjusiu balsu:

- O tu atsimeni, kaip vieną sykį vakare tenaitės, kur dabar...

Paskui klausydamasis Rokas Kukis išsiblaškiusiai pratiesdavo ranką ir pasistiekdavo saldų sausainiuką, bet tik taip sau, iš neturėjimo ką veikti. Apetitas keitėsi su visu asmeniu. Rokas Kukis daugiau nebebuvo tas pats ir kiekvieną savaitę darėsi kitoniškesnis: labiau sulinkęs, lėčiau judąs, trumparegis. Jo akyse rudeniop Pultinevičius ėmė pastebėti keistą reiškinį: kartais jos staiga išsiplėsdavo, lyg tamsoje netikėtai pašvietus kišenine lempute tiesiai į veidą. Geresnės santvarkos kūrimas turėjo eiti sunkyn. Miestelyje dėjosi vienas už kitą keistesni dalykai. Naujai paskirtieji valdininkai neturėjo jokios galios. Jos atrodė neturįs nė Rokas Kukis, kuris vis dar negavo jokių tiksliai apibūdintų pareigų. Vadžias /ir botagą/ laikė Mikas Rašimas drauge su netikėtai užtekėjusia vietine žvalgžde, multininku Neregiu, niekad prieš tai neužsiėmusiu politika, vien savo apsukrumo bei uoslės dėka per tokį trumpą laiką iškilusiu į pačias viršūnes.

Kartais jiedu šitaip išsėdėdavo iki pirmadienio, t.y. iki po vidurnakčio, minėdami senus įvykius ir prabėgusias dienas. Apie politiką daugiau nekalbėta, teišskiriant du atvejus: po jau aprašytos Raudonosios Gurguolės ir per Roko Kukio paskutinį tais metais apsilankymą, trumpai prieš Kalėdas, maždaug tuo laiku, kai rusai panaikino Lietuvos pinigus.

Tą sekmadienį, jau beveik žiemišką, su žvarbiu vėju ir pabalusiu danguml, Rokas Kukis atvažiavo ne tik visai geros, bet net, galima sakyti, pakilios nuotaikos. Akys buvo žvalesnės, nugara tiesesnė, judesiai greitesni. Net grįžęs ir apetitas. Šio nuostabaus pasikeitimo priežastį Pultinevičius beregint ir sužinojo - Rokas Kukis negalėjo ištverti nepasigyręs. Šiandie jam išvis darėsi sunku sustabdyti liežuvį. Praeitą savaitę atsitikęs didelės reikšmės dalykas. Rokas Kukis vis dar negalėjo atsipeikėti.

- - Įsivaizduok - man pasiūlė stoti į kompartiją ! Sako, paduok prašymą. Sakau: "Žinot ir patys, koks aš dar visai naujokas". "Taip", sako, "šitą mes žinome". Sakau jiems, kad net nepažįstu kompartijos narių, kurie galėtų mane rekomenduoti. Rašimas sako: "Rekomenduosiu aš". O O į kompartiją įstoti, Pultinevičiau, nėra taip lengva. Jie bet ko neprima. Ir negreitai.

Pultinevičius tačiau neatrodė linkęs dalintis savo draugo džiaugsmu. Priešingai, jis susirūpino.

-Dabar, kai jau šasiūlė, bus nelengva išsisukt. Ką ketini daryt ?

Rokas Kukis nustebo.

-Kaip tai, ką ketinu daryt? Jau padaviau prašymą.

-Jau padavei ?

-Jau padaviau. Tą pačią dieną parašiau, pasirašiau, nunešiau ir padaviau.

-Hm...Nereiks gailėtis?

-O kodėl, tavo nuomone, reikėtų gailėtis ?

Tuo laiku, po keleto okupacijos mėnesių, žmonės jau buvo neblogiausiai pramokę laikyti liežuvį už dantų, bet savo namuose dar nesibijodavo išsireikšti gan atviai. Kita vertus, Pultinevičiui niekad nebuvo atėję galvon nepasitikėti savo draugu. Tačiau jis vis dėlto atsisukęs pažvelgė, ar gerai uždarytos durys, ir kalbėdamas nuleido balsą.

- Na, lyg tu neturi akių, nematai kas dedasi? Tiktai kvailas neišmanytų, prie ko jie veda. Tu, Kuki, visai ne toks žmogus, - tau su jais ne pakeliui.

Rokas Kukis taip pat atsisuko patikrinti, ar uždarytos durys.

-Tai, kas ką daro, dar neatima vertės pačiai idėjai. Man svarbu ne jie, man svarbu idėja.

-Atsleit, idėja tau svarbiau už žmones ir už viską?

-Taip, idėja man svarbiau už žmones ir už viską.

-Gerai, - nusijuokė Pultinevičius. Jeigu tau labiau už viską patinka idėja, tai ar, užuot valgęs kumpį su krienais ir razinkiniu pyragu, nepamėgintum jo idėjos su krienų ir razinkinio pyrago idėjomis?

...

Beregint už tvoros suskambėjo vyriškas nusikosėjimas, atsikrankštimas ir nusispiovimas, o įkandin šiems garsams oru atšniokštė nauja siunta, gerai nenutaikinta, nes jos didelė dalis atsidūrė serbentuose. Šį kartą tai buvo ne saulėgrąžos, o į jas panašus didumo piktžolės, per Golgotos negalavimą spėjusios suklestėti jo darže.

-Siaurusevyčia, aš tave dabartės jau pagavau ! - sušuko Pultinevičius taip garsiai, kad toliau gatvėje sulojo šuo, ir su tokiu pukčiu, kad jam net pasidarė sausa burnoje. - Ar tai tau čia koks dumpas? Jau kelintas sykis randu pridrabstyta!

Kitoje tvoros pusėje pamažu atsitiesė labai nustebęs ir net beveik išsigandęs žmogus su varnų pralesta šiaudine skrybėle ant galvos.

-Tai tu, Pultynevyčia? Ko taip rėkauji, net šunes loja? Ir ką čičia veiki po svetimo ?

-Ne svetimo, o Tinkoriaus! Ir tu man čia daugiau nedumpinsi!

-Matai, pats sakai, kad ne tavo, o Tinkoriaus. Kam kištis į ne savo dalykus?

-Už tai, kad jis mane prašė prižiūrėt, kol dar pats neatsikraustęs! Ir tu, Siaurusevyčia, tikintis žmogus! Rodos, turėtum žinoti, kad nuodėmė dumpinti po svetimo !

-Bet ponuli, čia tik sausos žolės, šienas. Supus, dar žemę patręš. Kol Tinkorius atsikraustys, jau bus pavirtę į mėšlą.

-O iš šaknų ir sėklų užaugs kitos ! Uždergsi žmogui visą sodelį!

-Na, gerai, gerai, daugiau nemėtysiu, tiktai nerėk.

-Ir jeigu dar sykį pagausiu, tai...

-Tik taip nerėk.

-Darykis iš jų trąšas pats sau!

-Aš trąšų turiu užtektinai gerų, iš ūkio. Vaikas atvežė visą sunkvežimį karvinio, perpuvusio. Galėtų pigiai atvežti ir tau.

Toks pasiūlymas šių metų laiku Pultinevičių taip suintrigavo, kad jam iš karto praėjo visas pyktis. Dėl to apmetė neišgirdęs. Jis atgręžė nugarą varnų pralestai skrybėlei, garsiai atkėlė vielinius varčiukus, juo dar garsiau užtrenkė ir nužingsniavo gatve Tinkoriaus krautuvės link.

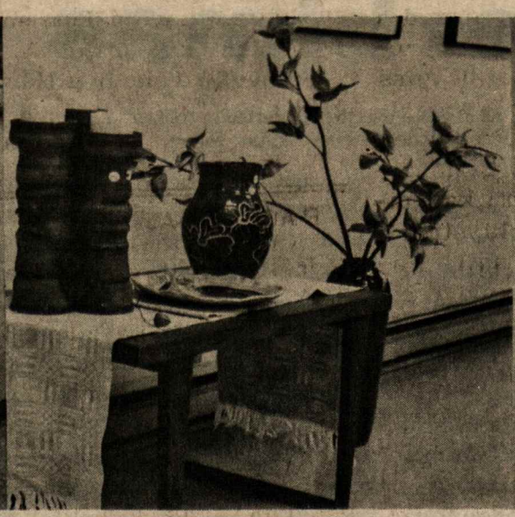

Iš neseniai vykusios Anapilio salėje parodos:

keramika - V. Balsienės,
paveikslai - R. Žiūraitienės.

PAŽINKIME PRAEITĮ !

NOBELIO LAUREATAS A. SOLŽENYCIN'AS RAŠO APIE PABALTIEČIŲ TRĖMIMUS

ARCHIPELAGO GULAGE

Chakasiečių nebuvo ten perdaugiausia. Kiekvienoj sodyboj tremtiniai, ir kiekvienoj - komendantūra. Visur aukso kasyklos, grąžtai ir silikozas. /Dalį milžiniškų plotų sudarė Chakasijos ir Krasnojarsko rajonai, dar didesnė dalis priklausė Chak Zoloto ar Jenisejstroj/ trestui. To ploto nevaldė nei rajono sovietai, nei rajono partijos komendantūra, bet MVD pajėgų generolai/.

Ne taip jau bloga buvo tremtiniams, kurie dirbo kasyklose. Bloga - tiems, kuriuos priverstinai įtraukė į "stengiančiųjų arteles". Nors pats žodis vyliojančiai skamba, tartum aukso dulkėm žibėtų. Į "arteles" suvarydavo prieš valdžią nusistačiusius tremtinius. Juos siuntė į kasyklas, kurios dėl neproduktingumo buvo apleistos. Ten nuolat varvėjo vanduo, kaip nuo stipraus lietaus. Neįmanoma buvo ten savu darbu pasiteisinti ir užtenkamai uždirbti. Atviai kalbant, ten buvo siunčiami mirštantieji žmonės, išlaižyti aukso likučių, kurių valstybei buvo gaila palikti. Artelės priklausė kasyklų "stengiančiųjų skyriaus" vadovybei. Ta vadovybė tik sudarydavo ir patiekdavo planus. Jokių kitų įsipareigojimų neturėjo. Artelės darbininkai apmokamų atostogų ir laisvų sekmadienių /kaip seni kaliniai/ negaudavo. Galėjo būti paskelbtas stachanovietiškas mėnuo, ir sekmadienis tapo darbo diena. Už nėjimą į darbą teisdavo. Kas antrą mėnesį atvažiuodavo liaudies teismas ir daug ką nuteisdavo 25% priverčiamu darbu. O priežasčių nuteisti užtekdavo visada. Mėnesinis "stengiančiųjų" uždarbis siekdavo 3-4 "auksinius rublius" - / 150 - 200 Stalino rublių/.

Kasyklose prie Kopjevo tremtiniai gaudavo atlyginimą ne pinigais, bet bonais. Iš tikrųjų, kam tremtiniams reikalingi visasąjunginiai banknotai, jei jie neturi judėjimo laisvės. Kasyklų krautuvės parduos jiems prekes ir už bonus !

Šioje knygoje mes jau smulkmeniškai išsiaiškinome tremtinių palyginimą su baudžiauninkais. Prisiminkime tiktai rusų istoriją ir matysime, kad sunkiausioje buklėje buvo ne ūkininkai baudžiauninkai, bet fabrikų darbininkai. Aukso ieškotojai ir fabrikai atnešė bonus į Altajų. 18 ir 19 šimtmety Altajun siunčiami žmonės tyčia buvo padarę nusikaltimus, kad patektų katorgon ir galėtų vesti lengvesnį gyvenimą. Pereito šimtmečio pabaigoje Altajaus aukso kasyklų darbininkai negalėjo atsisakyti dirbti sekmadieniais, /palygink, priverčiamus darbus/. Ten pat buvo krautuvėlės su mažavertėm prekėm. Tos krautuvėlės ir aukso išgavimas buvo svarbiausiom pajamom aukso pramoninin - kams, ar trestui.

Kasgi taip neoriginalu Archipelage ?

1952 m. maža, silpna Ch.S., siaučiant stipriems šal - čiams, nėjo į darbą, nes neturėjo veltinių. Už tai miško medžiagos apdirbimo artelės viršininkas išsiuntė ją, be veltinių, vėl 3 mėnesiams miško kirtimo darbams. Ji jau prieš kelis mėnesius prašė duoti jai lengvesnį darbą, o nerąstus tasyti, nes laukėsi vaiko. Nenori - liuosuokis, atsakė jai. Nenusimananti gydytoja apsirūko dėl gimimo datos ir davė jai gimdymo atostogų tik 2-3 dienas prieš patį gimdymą. Tem taigoje, su MVD daug nepasiginčysi.

Bet ir tai dar nebuvo gyvenimo pabaiga. Gyvenimo pabaigą pajuto tik tie specperkeltieji, kuriuos siuntė į kolūkius. Kai kas dabar ginčijasi /ir ne kvailai/, esą kolchoze lengviau, negu lageriuose. Atsakysime: jei yra kolchozas ir lageris, tai susijunkite. Kolchoze maisto davinio nėra - tiktai sėjos metu duoda truputį duonos ir tai iš supuvusių grūdų, maišytų su smėliu/matomai elevatoriaus grindis šlavė/. , Lageryje sodina į KPZ. Apskųs dešimtininkas savo tremtinį dešimtininką vadovybei, vadovybė skambina komendantūrai, o komendantūra įkalina. Marija Sumberg savo pirmais darbo metais kolchoze už kiekvieną darbo dieną gavo po 20 gramų grūdų /Dievo paukštelis prie prie kelio surinks daugiau/ ir 15 Stalino kapeikų /Chruščiovo - pusantrų/. Už visą metinį atlyginimą tepajėgė aliuminijaus tacą nusipirkti.

Tai kaip ji išgyveno ? Iš siunčiamų iš Pabaltijo siuntinių. Juk dar ne visą tautą ištrėmė.

O kas kalmukams ir Krymo totoriams siuntė siuntinius ? Praeikite pro kapines ir pasiklauskite.

Vis tuo pačiu gimtuoju Pabaltijo kraštų Ministerių Tarybos nutarimu, o gal jau net sibiriškiu principu, specatkeltiesiems pabaltiečiams iki 1953 m., kol dar nepraradome "Tėvo", buvo taikomas specialus įsakymas: jokių kitų darbų, tik sunkiuosius. Tiktai dalba, kastuvas ir piūklas. "Jūs čia turite išmokti tapti žmonėmis". Ir jeigu gamykla ką nors paaukštindavo, tuoj įsimaišydavo komendantūra ir nuimdavo nuo pareigų. Net neleisdavo specperkeltiesiems prie kasyklų poilsio namų kasti daržams žemę, kad neįžeistų ten atostogaujančių stachanoviečių. Komendantas net nuo veršiukų prižiūrėtojos pareigų pašalino M. Sumberg: "Jus ne įvasarvietę atsiuntė, eikite grėbti šieno". Vos pirmininkas ją išgelbėjo /mat, ji veršiukus jam nuo ligos apsaugojo. Pamėgo ji Sibiro galvijus, pastebėjo, kad jie geresni, negu estiški, nepratusios prie dėkingumo, karvės laižė jai rankas/.

Štai prireikė terminuotai pakrauti grūdus į baržą. Specperkeltieji be užmokesčio ir atlyginimo dirbo 36 valandas be pertraukos /ties upe Čulym/. Pusantros paros metu teturėjo dvi pertraukas po 20 minučių valgiui ir vieną - 3-jų valandų poilsį: "Nepadarysite - išsiųsim jus toliau į šiaurę". Krito senis po maišu - komjaunuoliai prižiūrėtojai jai spardė jį kojomis.

Kas savaitę - privaloma registracija, o komendantūra - už kelių kilometrų. Imkite arklį ir vežkite ! Prie registracijos kiekvienam primena: už bėgimą - 20 metų sunkių darbų.

/ bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

ALGIMANTO

FILMAS AR VAIZDO JUOSTA ?

Neseniai teko praleisti įdomų vakarą su dr. Jonu Boguta, kurį galima drąsiai laikyti video juostos pradininku ir iniciatorium lietuvių tarpe.

Išsamaus pokalbio metu teko susidaryti nuomonę, kad, ištiesi, lietuviams derėtų atkreipti rimtesnį dėmesį į mūsų bendrosios veiklos užfiksavimą video juostoje. Sportiniai įvykiai, literatūros, muzikos vakarai, rečitaliai, seminarai, diskusijos, suvažiavimai ir konferencijos, žodžiu, visa lietuviško gyvenimo kronika, būtų taip nesunku, nekomplikuotu būdu užrašyti video juostoje, kartu su garsu. Visas tas procesas žymiai pigesnis už filmą, be to, galima rodyti, praktiškai, tuoj pat po užrašymo, per televizijos imtuvą, namuose ar salėje, jei reikia, įsijungiant vieną, du, penkis ar daugiau TV aparatų. Atsieit, patogu, paprasta, nes nereikia ieškoti specialių prožektorių, ekranų ir pan.

Užrašymui nereikia nei ypatingų šviesų/ filmavimui tas būtina/, nei kokių kitokių techniškų įrengimų. Garsas įrašomas kartu su vaizdu. Bendri įrašyti vaizdai nereikalauja ypatingo redagavimo ir karpymo. Tiesa, šiuo metu Bogutos /Jonas ir Teresė/ naudoja juoda-balta juostą. Galimos ir spalvotos laidos, tačiau, tam reikalingi kitoki, žymiai brangesni užrašymo aparatai, brangios spalvotos juostos. Todėl, praktiškai žvelgiant, lietuviams šis procesas, bent kol kas, nebūtų priimtinas. Kadangi video metodas plačiai naudojamas televizijos laidų perdavime, atrodo, nebūtų persunku TV stotims įpiršti ir jau paruoštas lietuviška tematika programas.

Lietuviška vaizdinė juosta būtų nemaža pagelbinė priemonė lituanistinių mokyklų programose. Mokinukai turėtų progą čia pat, klasėje, susipažinti su mūsų rašytojais, dailininkais, instrumentalistais. Įvairios pamokos galėtų būti iliustruotos ir tuo būdu visa mokinukams būtų ir patraukliau ir vaizdžiau.

Tas pat pasakytina apie jaunimo stovyklas, suvažiavimus, studijų dienas. Pokalbiai su mūsų kultūrininkais, politikais, mokslininkais, labai priartintų ir pačią veiklą ir jos metodus jaunimo tarpe. Svarbiausia, kaip čia pradžioje minėta, finansiniai visa tai būtų pakeliama ir nesunkiai tilptų veiklos biudžete.

Teko matyti kita proga J. Bogutos ir jo žmonos paruoštų vaizdinių juostų lietuviškaja tema. Vaizdai, garsas ir pristatymas paliko visai teigiamą įspūdį. Atrodo, kad video juosta turi daug privalumų prieš filminę juostą. Patogi, neperbrangi ir neperkomplikuota sistema, galėtų tapti visos lietuviškosios veiklos palydove, vėliau įgaunanti istorinės ir pažintinės reikšmės. Čia jau reikalingas mūsų centrinių organizacijų dėmesys ir užsiangažavimas, nes privatinė iniciatyva, kad ir daug gali, vis dėl to reikalinga tam tikro koordinavimo ir materialinės paramos, jei vaizdo juostą norėtume palenkti bendriesiems interesams ir veiklos dokumentavimui. Jau dabar J.T. Bogutos turi paruoštų tinkamų rodyti juostų, k.a. paskutinė Taut. Šokių šventė Chicagoje, pokalbis su jumoristu rašytoju A. Gustaičiu, eilę fragmentų iš Pensylvanijos lietuvių gyvenimo ir panašios medžiagos. Ji, kol kas, laukia daugiau dėmesio mūsų pačių tarpe.

MATAS ZUJUS

ILGAMETIS "GARSO" REDAKTORIUS

PAGERBKIME GYVUOSIUS – PRISIMINKIM MIRUSIUS

Kai miršta žmogus, tada jis yra geras, o kada gyvas, nors ir daug pasitarnavęs visuomenei paslaugumu, dosnumu ar kitu geru elgesiu, tai jo ar jos nematome. Mirus, ašaromis plauname veidus, kapą apkrauname gėlėmis, gigantiškais paminklais prislėgiame jo kūną /kažin ar galės išlysti iš po tokių sunkių paminklų, kai angelas užtrimituos keltis ?/. Būna kalbelių ir gražbilysčių. Deja, tas asmuo jau negirdi. Gali jam kalnus aukso ant kapo uždėti. Gali jo garbei gražiausius himnus sukūrti, bei knygų tomus prirašyti, bet jau per vėlu.

Žmogus yra sukurtas iš keturių dimensijų: fizinės, protinės, jausminės ir dvasinės. Gyvas būdamas, visomis dimensijomis į daug ką reaguoja ir tas reagavimas padeda žmogui arba nusilpti, arba sustiprėti. Paneigtas, pažemintas, pastumtas žmogus greičiau pagauna ligas, vieną gal pirmutinę-jausminę. Kada žmogus jaučiasi neteisėtai pažemintas, neapkenčiamas, pajuokiamas, ar net ir to, kurio nuopelnai nutylimi, sulaukiama kada numirs, tai pirmiausias negalavimas - kenčia jausmai. Gi jausmų skausmai bekankindami, pereina į fizinį kūną. Iš fizinio kūno bei dimensijos pereina į protinį. Tada žmogus atbunka veikime, rašyboje, visuomenėje ir kitoje gyvenimo vertingoje srityje, kurioje prieš tai turėjo talentą, ar net daugiau. Jis pradeda slysti į klaidingą pusę, pasirenkant klaidingus gyvenimo kelius, blogus papročius, lošimus, narkotikus, alkoholį. Gi atvirkščiai veikia į žmogų gražus elgesys, užtarnauti atsiliepimai, malonūs pasveikinimai ar įvertinimai per spaudą. Tada tas gėris, tas užtarnautas nuopelnas iškeltas viešumon tuo pačiu pakreipia jį į gerą pusę. Džiaugsmo sužadinti jausmai, skatina kūną būti sveiku, gi fizinis kūnas savo keliu skatina protą veikti, o protas skatina dvasiai daugiau duoti talento, idant pats protas jį galėtų atiduoti ten, kur jis yra reikalingas.

Tokių didingų ir nemirtingų darbų atliko "Garso" redaktorius Matas Zujus. Dar vaiku būdamas, jis brovėsi į lietuviškos spaudos klonius dar Rusijos caro spaudos draudimo laikais. Nenorėdamas svetimiems dievams tarnauti, išvyksta į Ameriką. Čia griebiasi ne dolerius krauti, bet vargelio keliu mokslus gilinti, kad galėtų daugiau ir neklystamai savo tėvynei tarnauti. Pajutęs tėvynės šauksmą, grįžtą į savąjį kraštą ir stoja į karo mokyklą. Kada tėvynė atsistoja ant savo kojų, tada Matas Zujus vėl išvyksta į Ameriką. Čia pina lietuvybės lopšį, kad galėtų padėti dar silpnai Lietuvai. Organizuoja ir stengiasi, kad geriau galėtų atlikti žmogaus-lietuvio pareigą savo tėvynei. Dar nuo jaunystės pamilęs plunksnos darbą, dalyvauja įvairiuose laikraščiuose, vėliau ir vadovauja jiems, o šiais metais jau sueina 50 metų, kaip jis redaguoja "Garsą" - Romos Lietuvių Katalikų laikraštį. Jis šią sukaktį švenčia dideliame skausme, tačiau jo kuklumas, tolerantiškumas ir sugebėjimas pernešti nelaimes neparodant kitiems, neleidžia su kitais dalintis savo nedalia.

Nesenai palaidojo savo žmoną, su kuria gražiai gyvendamas, turėjo tris vaikus: du sūnus ir dukrą. Ir vėl širdgėla - išmokslintas ir išaugintas jauniausias jo sūnus Matas P. Zujus šiais metais užmerkia akis ir jau daugiau jų neatmerks. Paliko liūdesyje tėvą, kuris dar didelę žaizdą nešiojo po žmonos mirties, o juk šis sūnus buvo dar jaunas, vos 48-ių metų. Tai yra žmogaus didžiausia širdies žaizda, kokia tik gali būti, o tuo tarpu Matas Zujus ir toliau be skundų ir aimanų redaguoja "Garsą" ir rūpinasi lietuvybės reikalais. Užtat be jo dar nei vienais metais lietuvių delegacija nevažiavo pas Pensilvanijos gubernatorių prašyti pasirašyti aktą Lietuvos nepriklausomybės proga.

Mielas Matai, žinok, kad nesi likęs vienas. Tau dar liko ne tik du vaikai Kazimieras ir Birutė, bet ir visas junginys lietuvių, Jie tave myli, gerbia ir žengia su tavim ir tavo džiaugsmais ir skausmais.

Su nuoširdumu ir gilia pagarba.

Bernardas Naujalis

PAGERBIMAS.

(Atkelta iš 3 psl.)

Indrelienė aktyviai veikia ir SLA, ir Lietuvių Namuose, ir "Dainoje", padeda Tautos Fondui, skautams, bendradarbiauja laikraščiuose. Ji vis dar neįrašo "ne" į savo žodyną.

Ir čia norėtusi sustoti ir pagalvoti, kas yra ta jėga, kuri verčia lietuvį nenuilstamai dirbti lietuvybės darbą? Pareiga? Garbės troškimas? Paprastas laisvalaikio praleidimas? Ar dėl to, kad mūsų taip maža ir mes negalime sustoti nei minutei?

Mėginu surasti atsakymą šiuose Justino Marcinkevičiaus žodžiuose:

Ir tas vienas žodis davė mums karžygių, mūsų garbingą istoriją, kovotojus už laisvę.

Ir tas vienas žodis išaugino rašytojus, kultūrininkus, pradedant Mažvydu, Donelaičiu, kurių pėdomis eina jaunieji, paminint iš jų tik vieną - Joną Meką, kuris didžiojo Prancūzijos dienraščio Le Monde yra vadinamas re radikalu, bet tiesiog lietuviu ir kuris išsireiškė tame pačiame dienraštyje, kad "Lietuva mane padarė tokį, koks esu: ji prižiūri kiekvieną mano darbą, ji 99 procentais stovi mano užnugaryje".

Ir tas vienas žodis išugdė visą eilę visuomenininkų ir didžiųjų Tautos darbuotojų.

Jų tarpe yra ir mūsų didžiai gerbiama Ona Indrelienė.

KREIVI VEIDRODŽIAI

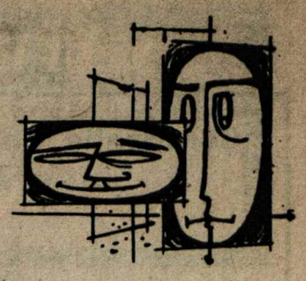

-•-

Kai mergaitė pradėjo lankyti mokyklą, motina įspėjo apie galimus pavojus, jei priims iš nepažįstamų pasiūlymus pavėžėti.

Vieną dieną prie namų sustojo automašina, su nepažįstama vairuotoja ir mergaitė, iš jos išlipusi, atbėgo į namus. "Ar aš tau nesakiau nevažiuoti su nepažįstamais?"-paklausė susinervinusi motina. -"Bet mama, prieš įlipdama, aš pasiklausiau, ar jūs grobiate vaikus? Ir atsakėne !".

-•-

Dalis moterų pasiliko netekėjusios, kadangi neišlaikė neužmigusios, kai vyriškis kalbėjo, girdamasis savo žygdarbiais...

-•-

JAV PREZIDENTŲ LINCOLN IR KENNEDY NUŽUDYMŲ PANAŠUMAI

Nesenai man į rankas pateko laikraštis "The Intelligencer", kurio viename puslapyje radau įdomią žinutę. Čia aš ir noriu su maloniais skaitytojais pasidalyti. Ar kas nors atkreipėte dėmesį į šių abiejų prezidentų nužudymo aplinkybių panašumą ? Ar tai gali būti tik supuolimas ?

Abu prezidentai J.F. Kennedy ir Lincoln ypatingai siekėsi piliečių teisių įgyvendinimu.

Lincoln buvo išrinktas prezidentu 1860 m., o Kennedy 1960 m.

Abu buvo nužudyti penktadienyje ir savo žmonų akyvaizdoje.

Abu buvo peršauti iš užpakalio į galvą.

Abiejų įpėdiniai vadinosi Johnson, abu buvo pietinės JAV demokratų partijos nariai ir abu buvo senate.

Andrew Johnson buvo gimęs 1806 m., o Lyndon Johnson 1906 m.

John Wilkes Booth / prez. Lincoln žudikas /buvo gimęs 1839 m., o Lee Harvey Oswald 1939 m.

Abu, Booth ir Oswald buvo iš JAV pietinės dalies ir abu skleidė ne per daug populiarias idėjas.

Abiejų prezidentų žmonoms mirė vaikai, esant joms Baltuosiuose Rūmuose.

Lincoln sekretorė, kurios pavardė buvo Kennedy, patarė prezidentui neiti į teatrą.

Kennedy sekretorė, kurios pavardė buvo Lincoln, jam patarė nevažiuoti į Dallas.

John Wilkes Booth peršovė prez. Lincoln teatre ir pabėgo į sandėlį pasislėpti.

Lee Harvey Oswald peršovė prez. Kennedy iš sandėlio ir bėgo pasislėpti į teatrą.

Abiejų prezidentų pavardės Lincoln ir Kennedy turi po septynias raides.

Pavardės Andrew Johnson ir Lyndon Johnson turi po trylika raidžių.

Taip pat ir žudikų pavardės John Wilkes Booth ir Lee Harvey Oswald turi vienodą skaičių raidžių - 13.

Abu žudikai buvo taip pat nužudyti, prieš patraukiant juos į teismą.

Abu prezidentų įpėdiniai, kurių pavardės buvo Johnson, buvo priešingi, kad juos prezidentais perrinktų asmenys, kurių pavardės prasideda raide "G".

Gal kas turėtų komentarų apie šį keistą sutapimą ?

Juozas Lukošiūnas

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui tik už $5.00 metams !

Prašome iškirpti ir prisiųsti su virš nurodytu prenumeratos mokesčiu.

(Pavardė ir vardas)

(Tikslus adresas)

A.A.

JEIGU GERI IR GALI GERTI – TAVO REIKALAS;
BET JEIGU GERI IR MATAI, KAD GĖRIMAS IMA NAIKINTI TAVE PATĮ, TAVO IR TAVO ARTIMŲJŲ GYVENIMĄ IR NORI NUSTOTI GERTI – ATEIK PAS MUS. MES GALIME TAU PADĖTI.

LIETUVIŲ (ALCOHOLICS ANONYMOUS) A.A. GRUPĖ
(Lithuanian A.A. Group)

susirenka kiekvieną trečiadienį, NL redakcijos patalpose (7722 George Street, La Salle, Que.) 8 v.v. Susirinkime kalbama lietuviškai. Jie atviri visiems, ieškantiems pagelbos. Atėjęs pas mus – nebebūsi vienas. Jei nori daugiau informacijų skambink: Leonui G. 366-2548 (namų) arba 489-5391 (darbo tel.), Juozui S. 365-0691, Henrikui N. 277-7868.

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11,30 iki 12 val. nakties.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

PRENUMERATA $ 10.00 metams ir $6.00 pusei metų.

KELEIVIS
PUBLISHING COMPANY
TEL. 268-3071
PUBLISHERS OF THE LITHUANIAN WEEKLY SINCE 1905
636 EAST BROADWAY • SOUTH BOSTON, MASS. 02127

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgaliotiniais.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — $30.00, pusei metų — $16.00, trims mėn. — $8.50, vienam mėn. $3.00. Kitose JAV vietose metams — $26.00, pusei metų — $14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — $31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu ..... dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS .....

ADRESAS .....

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

"TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio men. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	8½%
term. depozitus 1 m.	9½%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas	12%
nekiln. turto pask.	11%

Šalpos Fondo Vakaras

Lapkričio 6 d., šeštadienio vakarą, ŠF Hamiltono sk. buvo surengęs Šokių Vakarą. Jo metu buvo liet. abiturientų pristatymas-pagerbimas, dainos, laimės bandymas loterijoje, na ir patys šokiai prie geros muzikos ir pasivaišinimas bei pasistiprinimas skaniai pagamintu maistu.

Iš pakviestų 11 abiturientų scenoje pasirodė tik 8- visos merginos. Jas pasveikino kun. Januška ir ŠF pirm. J. Pleinys. Dovanų gavo po gražią gėlę ir knygą. Iš jų, kelios paklaustos pasisakė, kad baigusios mokslą norėtų būti sekretorėmis. Kun. Januška sveikindamas linkėjo, kad bent viena iš jų taptų prezidente.

Dainų programoje mergaičių Aidas labai gražiai padainavo apie septynetą dainelių. Sol. R. Strimaitis solo padainavo porą dainų ir kartu duetų su sol. V. Verikaičiu. Visos dainos šokių auditorijos buvo priimtos labai šiltai. Sol. R. Strimaitis ir V. Verikaitis svečių buvo iškviesti trijūkšmingu bisu dainų pakartoti. Akomponavo muz. J. Govėdas.

ŠF pirm. J. Pleinus pasidžiaugė, kad vajus bus pasisekęs ir, kad dar negalutiniais duomenimis aukų būsią surinkta per tūkstantį dolerių. Kartu pastebėjo, kad atsirado maža dalis tautiečių, kurie bando nurodinėti aukų rinkėjui, ką reikia ar iš viso nereikia šelpti, nes dabar visi esą pakankamai turtingi ir be šalpos. Tokiomis sugestijomis bando išsisukti nuo savo pilietiškos ir liet. pareigos, pats pamiršdamas, kad lagerių laikais jis pats yra gavęs maisto ir drabužių kiekius iš visai nepažįstamų žmonių. Vietos Š. Fondas siunčiąs siuntinius lietuviams į Suvalkus ir remiąs Vasario 16 Gimnaziją.

Vakaras praėjo labai linksmoje ir jaukioje nuotaikoje. Jame griežė pulkus orkestras vadovaujamas J. Vaičiaus.

Medžio Šaknų Paroda

Spalio mėn. 30 d. šeštadienio vakarą J. Centro salėje buvo atidaryta skulpt. P. Baltuonio medžio šaknų darbų paroda, įvykusi Hamiltono mergaičių choro Aidas Rėmėjų komiteto kvietimu. Ją atidarė KLB Kultūros reikalų pirmininkė Dauguvietytė-Kudabienė, pristatyta choro Rėmėjų komiteto atstovo-nario Dr. Vidugirio. Iš pirm. kalbos paaiškėjo, kad skulpt. P. Baltuonis yra plačiai žinomas ir svetimųjų tarpe. Jo darbų parodos buvo vykusios daugelyje Amerikos miestų ir Anglijoje, kurios anglų spaudoje labai šiltai vertinamos. Gera dalis darbų yra kitataučių namuose. Parduotų darbų skaičius siekia per 1000 vienetų.

P. Baltuonio paroda Hamiltone sutinkama jau trečią kartą ir kiekvieną kartą vis nauji kūriniai. Dabar įvairuoja savo dydžiu, forma ir temomis. Tarp kitų matėsi ir vienas stambokas kūrinys-Gedimino Sapnas. Ant kalnelio stovinti pilis, apsupta kitų bokštelių. Jos priekyje, priekalnyje stovi bestaugiąs geležinis vilkas. Tai kūrinys, kuris žiūrovą nukėlė į liet. tautos gilią praeitį. Antras stambokas meno kūrinys-10 Dievo įsakymų, kurtuos Mozė paliko sasavo žmonėms. Ir kiti darbai buvo taip pat labai įdomūs ir meniškai atlikti: Ūkininko kiemo idilija, Tango Pekloje, Jūratė ir Kąstytis, Pelėda, Gaidukas ir kiti. P. Baltuonis šios rūšies meno srityje darbuojasi jau per 10 metų. Jam linkėtina ir ateityje tokios pat gražios sėkmės darbuotis ir vystyti retai sutinkamą meno sritį.

Zp

toronto

popietė savuose namuose

A. LUKOŠIUS

KLAUSYTOJŲ NETRŪKSTA

Netrūksta svečių nė šios dienos popietėje. Gal dar net daugiau, negu kitomis dienomis jų prisirinko. Tikriausiai, juos čia suvilioja bent kelios priežastys: čia galima pasivaišinti lietuviškai pagamintais valgiais, pasišnekėti su savo prieteliais, norint, yra ir daugiau kuo atsigaivinti. Ne ką gi ir beveiktum sekmadienio laike, ir dar antroje dienos pusėje, viduryje žiemos.

Štai, šiandieną tenai tas paskutinysis stalas kampe-taikaip ir gyviausias iš visų. Jis daugiausiai ir apstatytas įvairiomis gėrybėmis, į ten ir patarnautojai be sustojimo vis bėga, ir kalbos ten sėdinčiųjų žymiai garsesnės, gyvesnės nei kitų.

Įsitvirtinu prie sekančio, ir visiškai be vargo pulkiausiai viską girdžiu.

- Tai ką, turime jau naują prezidentą? Kaip manote, kas dabar bus po rinkimų? Geriau ar blogiau?

Beveik susijaudinęs drožia, kaip ir tam stalui vadovaujantis, dar gana stiprų balsą valdantis pilietis.

- Aš tai žinojau, kad taip bus. Kur gi tu matei, kad tokios valstybės galva, net prezidentas, šitaip pasielgtų, tokias nesąmones nukalbėtų. Tiesiog ir įsivaizduoti sunku, kaip jis taip aklai klausė to savo, nežinia kam, parsidavusio, sekretoriaus.

Argi ne tas jo raštininkas nurašė Vietnamą, Angolą, nuvažiavęs į Helsinkį, prikalbėjo tą durnelį, kad ir mūsų išsižadėtų. Net nacių pradėjo ieškoti lietuvių tarpe. Dar nekurie mūsiškiai labai net garbino Fordą, tai gal nors dabar pamatys, kas per žmogus jis buvo.

Gudresnis 7-ių metų vaikas žino, kad Rytų Europa nėra laisva, o jis mat, nežino, tai kurgi tu matei? Aš jau nežinau...

- Palauk, nesikarščiuok, man atrodo, kad jis turėjo tai žinoti ir žino, o sakė tiktai, norėdamas tam kairiajam sparnui ir kitiems panašiem gaivalams pasigerinti, - taigi tiems, kurie Amerikai ir jam pačiam tiktai kartuves rengia.

- Gaila, kad jis nesakė, kad ir Rusija nėra komunistų dominuojama. Būtų dar didesnė naujiena visiems. Aš labai džiaugiuosi, kad tokio neišrinko. Nesvarbu, kas bus, bet jau kvailiau niekas nepadarys. Surado, mat, biznį kitus pardavinėti, su kitais visai nesiskaityti. Laisvė tik jiems, o visi kiti žinokitės!

Kiek tų visokių delegacijų ėjo, prašė. Kiek telegramų žmonės siuntė, ir vistiek neklausė. Tai dabar žmonės ir atsilygino už neklausymą. Taika ir laisvė turi eiti kartu, bet ne šitaip. Amerika su savo užsienio politika jau visai šuniui ant uodegos nuėjo.

Kažin, ar praregės dabar?

- Tai vis gi neblogi žinovai čia susirinko, ir tas, kuris daugiausiai aiškina, atrodo, daugiausiai žino, nes kiti tiktai klausosi, galvomis linguodami ir jam pritaria.

- Žiūrėk, Australijoje ar neišmetė, kai toks atsirado? Dabar, štai, Amerikoje ir vėl pasikartojo panašiai, o žmonėms nepatinka tie svetimų dievų garbintojai. Vienu žodžiu, labai gerai, kad taip išėjo. Tikriausiai ir tas jo raštininkas dabar turės nešti kudašių.

- Tai, žinoma, kad turės. Ką tu manai, kad dar ilgiau tokį laikys? Pamoka jau buvo gera visiems-įsiterpia į pokalbį iki šioliei tylėjęs ir tik galvą lingavęs ir klausęs tautietis...

- Ir kaip tas jo raštininkas dabar gyvena? Ar jis dar ne kokio ambasadoriaus ar ministerio nepasiėmė? Ar ne tas jo raštininkas dar ne kokio ministerio ar ambasadoriaus nepasiėmė? Ar ne tas jo raštininkas dar ne kokio ministerio ar ambasadoriaus nepasiėmė?

22- KANADOS LIETUVIŲ DIENOS ATGARSIAI

"TAURO" KREPŠININKAI L.D. PROGRAMOJE

Grįžtant prie Kanados Lietuvių Dienos aprašymų, reikia pastebėti, kad ir sportininkai stipriai buvo susiorganizavę prisidėti prie šios šventės programos. Jonas Celtorius, Montrealio "Tauro" veteranas krepšininkas ir šio vieneto treneris, įėjęs į Lietuvių Dienos rengimo komitetą pateisino atstovavimą, suorganizuodamas krepšinio rungtynes šios šventės proga.

Taigi, spalio devintosios šeštadienį iš pat ryto lietuvi pilant kaip iš kibiro ir vėjui laužant medžių šakas, lietuviai krepšininkai pilni sportiško entuziasmo rinkosi į vieną gimnazijos sporto salę. Jiems atkeliauti iš tolimų vietovių, Rochesterio ir net Chicagos, blogo oro sąlygos nebuvo kliūtis. O kai torontiečiams ir hamiltoniečiams — vien buvę juokai. . .

Berods, penkios krepšinio komandos išsirikiavo rungtynėms: "Sakalas" iš Rochesterio, "Aušra" iš Toronto, "Tauras" su jaunimais iš Montrealio, "Kovas" ir jaunių "Vyčiai" iš Hamiltono. Kovas, nugalėjęs Sakalą 96:79, įveikė ir Aušrą 64:53, o baigminėse rungtynėse įveikė ir Taurą 94:85 /41:46/. Nugalėtojų sąstate žaidė: A. Valaitis, E. Tirilis, R. Tirilis, A. Šeštokas, V. Lukošius, G. Rusinavičius, B. Butkevičius, R. Butkevičius, V. Kasragis ir K. Kalvaitis.

Tektų apgailestauti, kad rungtynės sekti ne daug buvo entuziastų iš vyresniųjų. O visgi trankščiausia buvę nemažai lietuvių krepšininkų-ir ar jiems jau neįdomu, kai žaidžia jaunesnieji? Šiuo kartu būtų galima pasiteisinti, kad blogas oras, sunku atvykti, ir tik prieš pat rungtynes pakeista salė/daugelis tos salės nesurado/Na ir dar, taip gi, tuo pačiu laiku vyko KLB-nės Tarybos sesijos susirinkimas, kurį sekė netik Tarybos atstovai, bet ir montrealiečių dalis. Bet visvien, ar ne permažai domimės jaunųjų veikla ? prp.

Po šia antrašte 45 numeryje D.N. Baltrukonio aprašyme atsitiko techniška klaida, parašyta susigiedojusių, turėjo būti — susigrojusiu. N.L.

Hamiltono "Kovo" krepsininkai ir dešinėje Montrealio "Tauras"-iš kairės: V. Makauskas, J. Žukauskas, L. Giriūnas, R. Witney, P. Rutkauskas, R. Otto, W. Lewis, K. Kuncevicius, R. Valkovicius, H. Celtorius.
Nuotrauka D. Mališkos.

ADELEI BOTYRIENEI mirus, jos vyrui Petrui ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Brone Spūdienė

New York, USA.

AUKSINIO AMŽIAUS KLUBAS

Montrealio Lietuvių Auksinio Amžiaus Klubas jau baigia paskutines formavimosi stadijas. Klubui pasirinktas vardas Rūta, išrinkta 10 asmenų, kurie pasirašys klubo inkorporaciją: J. Adomaitis, A. Ališauskas, M. Gaputyta, K. Jokubauskienė, J. Jurėnas, S. Kęsgaila, K. Martinėnas, J. Petronis, M. Staniulienė ir K. Žemaitis.

Lapkričio 10 d., atsilankiusi J.R. Davis, malonial atsakinėjo į klausimus ir nurodė galimybes, kaip gauti paramos iš federalinės valdžios per New Horizons. Federalinė valdžia remia, atsižvelgdama į narių skaičių ir užsimojimus veikloje.

Gruodžio 1 d., 1:30 klubo patalpose įvyks labai svarbus susirinkimas. Dienotvarkėje: 1/Statuto priėmimas, kurį paruošė speciali pirmame susirinkime išrinkta komisija /S. Kęsgaila, A. Ališauskas ir V. Kačergis/; 2/ Valdybos ir Revizijos komisijos rinkimai; 3/Nario mokesčio nustatymas.

Į Auksinio Amžiaus Klubą "Rūtą" priimami visi lietuviai nuo 55 metų amžiaus.

Jau rodosi ir pirmieji klubo darbai. Sekmadieniais po 10 ir 11 val. šv. Mišių veikia KAVINĖ RŪTA klubo patalpose. Lapkričio 7 d. atsilankė apie 40 asmenų-klubo nariai ir jų svečiai. Tai gera proga pabūti kartu, pasiskaityti laikraščius ir su draugais pabūvoti.

Rengiamos bendros Kūčios tiems, kurie vieni ar nebepajėgūs patys Kūčias susiruošti gruodžio 24 dieną 8 val. vakare, klubo patalpose 1450 De Seve. Kaina $3, svečiams- $5. Norintieji dalyvauti prašome įsiregistruoti iki gruodžio 12 d. klube arba telefonu pas Seselę Olivetą 766-9397.

Jeigu kas galėtų padovanoti klubui stalų, knygų lentynų ar kitų baldų, būtume labai dėkingi. Pranešti Ses. M. Olivetai 766-9397. mo.

• Kalėdų Eglutė įvyks 19 gruodžio, 3,30 v.p.p., Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Palaikydami šią gražią tradiciją, kalėdine programa rūpinasi ir visi mokytojai, ir tėvai ir mokiniai.

MONTREALIO LIETUVIŲ STUDENTŲ SĄJUNGA MIELAI KVIEČIA VISUS STUDENTUS DALYVAUTI XIV TRADICINĖJ

ŽIEMOS STOVYKLOJ,

KURI ĮVYKS TARP gruodžio 27 d. 1976 ir sausio 1 d. 1977, L'AUBERGE DE LA PERDRIÈRE VIEŠBUTYJE, ST. DONAT, QUEBEC.

Stovyklos programa pritaikyta prie slidinėjimo ir įvarių žiemos sportų, bei socialinės programos.

STOVYKLOS KAINA: $82.00. ĮMOKĖJIMAS $40.00, kuris nebus grąžinamas po gruodžio mėn. 10 dienos. DĖL INFORMACIJŲ IR ĮMOKĖJIMŲ KREIPTIS:

Gintaras Nagys — arba — Regina Kudžmaitė
700B Champagneur, Montreal, P.Q. — 5045 Bossuet, Montreal, P.Q.
H2V 3P8. Canada. Tel. (514) 277-7868 — H1M 2M3, Canada. Tel. (514) 256-4318.

Delmar Ceramic's
(Mike Rutkauskas)
GREEN WARE GLAZES FIRING KILNS
477-G DELMAR AVE.
POINTE CLAIRE. P.Q. H9R 4A5
TEL. 695-0370

IDĖJOS

JUMS BUS ĮDOMIOS IR NAUDINGOS !

- Gyvybės apdrauda — pinigai grąžinami
- Pajamų apsaugojimas
- Morgičių mokėjimas
- Santaupos pensininkams
- Vaikų išmokslinimas
- Verslo pelno išlaikymas

Leiskite paaiškinti, kaip pasinaudoti.

Vytas Ptašinskas, B.A.

Tel. 695-7210, Res. 366-9916.

SunLife OF CANADA

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy
LEO RATNER, B.P.H. L. PH.
NIEKO NEKAINUOJANTIS IR GREITAS PRISTATYMAS
VEIKIANTI PAŠTO ĮSTAIGA
7576 CENTRALE — LASALLE — 365-0770

Tony's Photo Studio
2680 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI · VEDYBOS · KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Lautinaitis

DIDELĖ NUOLAIDA KAINŲ (iki 60%) SIUNTINIAMS Į
LIETUVĄ
KALMAITIS JUOZAS KAUNAS
- Medžiaga suknelėms - Crimlene, kostiumams ir švarkams - šimtaprocentinė rūšis — pusė kainos.
- Angliška medžiaga 100% vilnonė. Vilnonė arba polyesterio — nuolaida iki 60%.
- Skarelės vilnonės arba šilkinės ir naujausiais piešiniais.
- Megztukai, golfai ir puloveriniai — didžiausias pasirinkimas specialiomis kainomis.
- Materiški paltai - Borgana (art. fur) įvairaus dydžio tik $49.00.
- Vyriški megzti marškiniai (kanadiški) — pusė kainos. Taipgi, daugybė kitų daiktų, reikalingų Lietuvoje.

A.B.C. PARCEL SERVICE 3891 St. Lawrence Blvd., Montreal, P.Q. H2W 1X9. Tel. 844-9098.

FINA — TEL.: 694-1037
(MIKE RUTKAUSKAS)
PLAZA FINA
MECANIQUE GENERALE — SERVICE DE FREINS
MISE-AU-POINT — REMORQUAGE
GENERAL MECHANIC — BRAKE SERVICE
TUNE-UP — TOWING
215 BOUL. HYMUS — POINTE-CLAIRE

LAIDOJIMO ĮSTAIGA
FUNERAL HOME
J. F. Wilson & Sons Inc.
123 MAPLE BLVD. CHATEAUGUAY TEL. 691-4760
5784 VERDUN AVE VERDUN, QUEBEC TEL. 767-9956
MODERNIOS KOPLYČIOS

Highland Auto Body
611 Lafleur Ave., La Salle. — Tel. 366-7281
- ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ IŠORĖS (Body) TAISYMO IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS. (Lietuviams duodame specialią nuolaidą)
- APTARNAUJAME GAZOLINO IR ALYVOS PRODUKTAIS.

Savininkai V. Susinskas & Son tel. 389-0571.

W. LAPENAT
GENERAL CONSTRUCTION REG'D.
89 Orchard Street, La Salle, P.Q.
Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis.
— tel. 366-6237 / 3896

M. PHILIPPE IZZI
Prop.

Skubiai išvalome, paimame, pristatome

SKAMBINKITE — 365-7146

NETTOYEURS CLEANERS
7661-A CENTRALE
coin/ corner 5e ave 365-7146
495-90e AVE
coin / corner Bayne 365-1143

Dino's

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle
Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas jums gali būti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbo atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Šaukite kai namo stogas blogas ar kai statote naujus —
364-1470

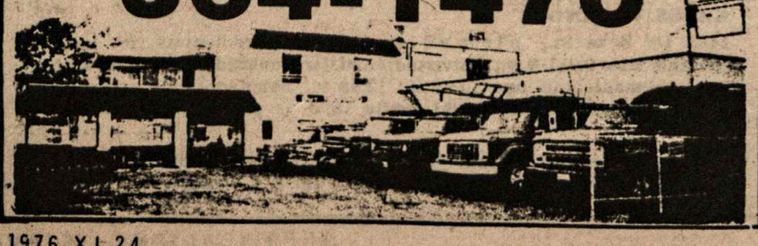

JUOZAS GRAŽYS
Kailių siuvėjas
- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laika saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

366-7818

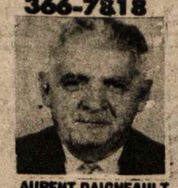

LAURENT DAIGNEAULT

PARDAVIMAS:
Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks
7635 Boul. Lasalle, La Salle, P.Q.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės — De La Verendrye, prie Lapierreir vandens kanalo. Tel. 365-3364.

Jetté & Frère Ltée
Viskas moderniems namams !
Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Gaziniu priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame — Hydro - Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.
Plumbing & Heating kontraktorius.
140 - 2e AVENUE LASALLE,
366-0330

NL REIKALAI

ARTĖJA ŠVENTĖS

Mūsų tautiečių dalis jau nuo senlai įpratę švenčių proga savo draugus bei pažįstamus sveikinti per NL puslapius. Tad ir šįmet bus padidintas prieškalėdinis NL numeris, kuriuo kviečiame pasinaudoti. Už asmeniškus sveikinimus, organizacijų ar įmonių, prisilaikysime bemaž ankstyvesnių kainų. Tad, tikrai yra vietą ir tiems, kurie ankščiau laikraščio paslauga nepasinaudojo, šiais metais sveikinimus nukreipti per laikraštį. Juk visi žinome, kaip pabrango atvirutės ir pašto ženklai. Švenčių metu ir pašto aptarnavimas nepagerėja. Greičiau ir ekonomiškiau pasveikinsime per mūsų laikraštį. Reikia tiktai paskambinti telefonu į redakciją ir susitarti, o sąskaitą galima apmokėti vėliau.

Organizacijos ir verslininkai prašomi nesivėluoti užsakyti vietą sveikinimams. Tautiečiai, kurie dirbate įmonėse, prašome supažindinti savo administracijas, kad yra būdas pasveikinti lietuvius per jų laikraštį, kuris siekia ne vien Montrealį.

Kaip gražu, kai kasmet toronto tiečiai per P. Jaunių prisiunčia eilę verslininkų sveikinimų./ Tarpininkams išmokėsime atitinkamą komisą/.

Artėja ir Naujieji Metai. Metų pradžia yra patogiausias laikas naujiems verslo skelbimams. Tad, kas turite kokį nors verslą, skelbkitės. Kas turite artimesnių ryšių su svetimtaučiais verslininkais - juos pakalbinkite. Už tarpininkavimą ir įneštą pinigų sumą, laikraščio administracija išmokės jums 25% komiso.

NL

LITAS

LITO INFORMACIJA

Per šį mėnesį LITAS išmokėjo nariams virš 300,000 dol. santaupų, kas sudaro apie 4,5% viso Lito valdomo kapitalo. Tai nėra didelė suma, tačiau tas daro neigiamos įtakos į normalias Lito operacijas. Teneka apgailestauti, kad kai kurie nariai savo santaupų pervedimus daro vien blogų poringkiminių nuotaikų pasėkoje.

Naujos partijos išrinkimas į Quebec'o valdžią neturėtų būti skubių sprendimų priežastimi. Kvebekiečių partija pati deklaravo, kad tik po dviejų ar daugiau metų ji referendumu atsiklaus gyventojų, ar Quebec'as norės išsiskirti iš Kanados. Iki referendumo padėtis negalės radikaliai pasikeisti, kadangi Quebec'o naujoji valdžia turės laikytis federalinių įstatymų ir krašto konstitucijos.

Jeigu referendumo metu dauguma Quebec'o gyventojų pasisakytų už atsiskyrimą, tai tik tada prasidėtų rimtos derybos dėl atsiskyrimo sąlygų, kurios tikriausiai užtruktų ilgesnį laiką.

Pinigų pervedimas į užsienį ar kitas provincijas yra reguliuojamas federaliniais įstatymais ir Quebec'o vyriausybė čia nieko savo nuožiūra negali pakeisti. Kas norės savo santaupas pervesti, dar nebus pavėlavęs ir už kelių metų.

Pr. Rudinskas

KLK MOTERŲ SKYRIAUS VEIKLA

KLK Moterų d-jos Montrealio sk. narių susirinkimas praėjo labai darbingoje nuotaikoje. Jo metu buvo nustatytos naujos veiklos gairės ateičiai.

Greitai sueina 25 metai nuo šios d-jos įsikūrimo dienos, todėl valdyba užsibrėžė ir su pagalba darbingų narių įvykdys gražų ir prasmingą d-jos sidabrinio jubiliejaus atžymėjimą. Todėl šiai iškilmingai datai įamžinti yra atkviečiamas į Montrealį Clevelando tautinių šokių ansamblis Grandinėlė, kuriai vadovauja pagarsėję vadovai ponai Sagiai. Jų koncertas yra numatomas 23 balandžio 1977 metais. Ryšium su tuo, kitais metais yra atsisakoma tradicinio velykinio stalo, kurį reikia tikėtis, dar matysime ne vieną kartą tolimesnėje ateityje. Visos organizacijos yra maloniai prašomos rezervuoti šią datą Grandinėlei, o taip pat visais galimais būdais prisidėti prie Grandinėlės pirmosios viešnagės Montrealyje pasisekimo. Atvira lietuviška širdimi priimkime juos, mūsų tautinio meno skleidėjus ir puoselėtojus, nes nuo mūsų entuziastiško dėmesio jiems, priklauso jų entuziazmas darbui.

Taip pat yra numatoma paminėti d-jos metinę šventę š.m. gruodžio mėn. 12 d. Tuojau po II val. pamaldų AV parapijos salėje įvyks tai dienai skirta programėlė, kurios metu taip pat bus prisimintas ir nesenai Čikagoje miręs kun. K. Pečkys, kuris yra šios draugijos įsteigėjas.

Visos narės, viešnios ir svečiai yra maloniai kviečiami dalyvauti.

Nijolė Bagdžiūnienė

• Šį savaitgalį vyksta šaulių 20-io ir Liet. Kariuomenės paminėjimas AV salėje.

• Mirė buv. Aušros Vartų parapijos klebonas kun. K. Pečkys, S.J., Chicagoje.

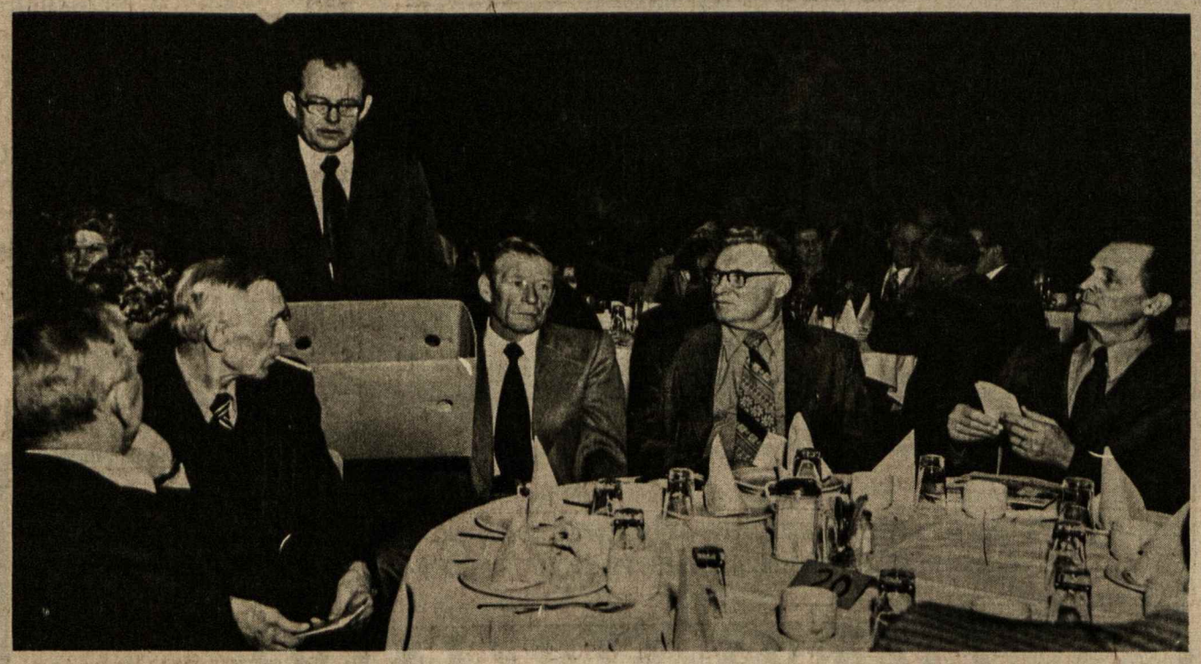

"Lito" valdybos rinkimų balsavimai s.m. susirinkime. Nuotrauka Tony's Photo Studio.

Lapkričio 27 - 28 dienomis Aušros Vartų parapijos salėje įvyks L.S.S-gos Tremtyje, Lietuvos Karaliaus Mindaugo Šaulių Kuopos 20-ties metų sukakties

MINĖJIMAS

Šeštadienį, lapkričio 27 d. 3,30 val. p.p. MINĖJIMO AKTAS. 7 val. vak. meninę programą atliks Aušros Vartų choro vyrų oktetas ir sol. Gina Čapkauskienė.

Po meninės programos BANKETAS – Šilta vakarienė, baras, loterija, grojant orkestrui.

Įėjimas: suaugusiems 6 dol. studentams 4 dol.

– • –

Sekmadienį, lapkričio 28 d. 11 val. Aušros Vartų šventovėje iškilmingos pamaldos už Lietuvos laisvės žuvusius karius, partizanus, savanorius ir šaulius; 12,30 val. A.V. salėje LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS PAMINĖJIMAS:

Prelegentas L.Š.S.T. Centro valdybos pirmininkas Karolis Milkovaitis iš Chicagos;

Meninę programą atliks Rasa ir Ina Lukoševičiūtės ir L.K. Mindaugo šaulių kuopos scenos mėgėjai.

Bendri visų dalyvių pietūs su 2 dol. įėjimu.

KVIEČIAMI VISI MONTREALIO LIETUVIAI DALYVAUTI.

L.K. Mindaugo šaulių kuopos 20-čiui ruošti,
Komitetas

PAMINKLŲ GAMYBA
– MONUMENTS MANUFACTURER
TODORO & BIGRAS LTD.
6752 Sherbrooke Street East
Montreal, P.Q. H1N 1C9 • Tel. 255-4076

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

JONAS&COTE REALTIES
5159 DE MAISONNEUVE BLVD., WEST, MONTREAL, P.Q. H4A 1Z3
VINCAS PIEČAITIS
VISAKERIOPAS NEKILNOJAMO TURTO PARDAVIMAS
Tel: 482-0772. namų 366-7041

Royal Trust
Atstovas J. Skučas,
6966 Terasse Sagamo, Montreal, Que. H1S 2G1.
Tel. 354-0360, namų 722-9663.
PATARNAVIMAS NEKILNOJAMO TURTO
PIRKIME – PARDAVIME
(Specialybė – sklypai ir žemė)

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI?
NAMAI – APARTMENTAI – ŽEMĖ – PASKOLOS
D.N. BALT – BALTRUKONIS
Sylka Realties Inc.
445 Jean Talon West. Suite 305,
Tel: 273-3442, 273-9181, 737-0844.
Montreal, Que.
Foto E.M.L.S. Sistema.

Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

MONTREAL WEST AUTOMOBILE
Pontiac ★ Buick ★ Astre
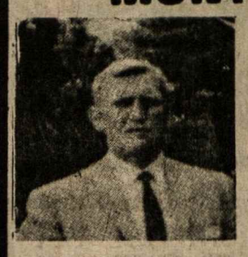
LEO'AS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)
• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ !
• NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI !
• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS !
• UŽEIKITE ! ĮSITIKINKITE ! PASINAUDOKITE !
PASIKALBĖKITE SU
Manageriu
LEO GUREKAS
mw montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

LEFEBVRE & ROBERT INC.
AMEUBLEMENT - FURNITURE
PARDAVIMAS
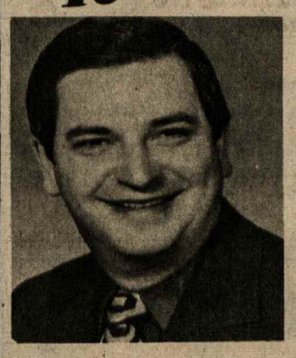
ĮVAIRIŲ BALDŲ PER KRAUTUVĖS 3 AUKŠTUS

• Užeikite ir įsitikinsite, kad įmonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamomis kainomis.
• Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.
7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887
7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

Dr. J Mališka
Dantų gydytojas
– • –
1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

DR. V. GIRIŪNIENĖ
Dantų gydytoja
– • –
5330 L'ASSOMPTION BLVD.
MONTREAL.
TEL. 255-3535

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja
– • –
1410 GUY STREET
SUITE 11-12
MONTREAL P.Q.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West,
Suite 215, Montreal 109, Que.
Tel. 931-4024

PHARMACIENS — PHARMACISTS
M. CUSSON - R. GENDRON
PHARMACIENS
Ouvert 9 a.m. à-to 10 p.m. Open,
Samedi: 9 a.m. à 9:30 p.m.
Dimanche: 10 a.m. à 9:30 p.m.
Livraison gratuite - Free delivery
Skubus ir nekainuojantis pristatymas
7626, rue Central St., Ville LaSalle
366-9742
365-0505

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
216 St. Paul W., Montreal, P.Q.
Tel: 288-6316, namų -658-5513

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Suite 627, 3 Place Ville Marie,
Montreal, Quebec H3B 2E3
Tel. (514) 871-1430

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasias s-tas	6.0%	Asmenines	11.0%
Taupomasias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.75%
Termin. ind. 1 metams	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Termin. ind. 2 metams	9.75%	Investacines nuo	11.0%
Termin. ind. 3 metams	10.0%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.